Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, [illegible], A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube, în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 120. — Anulŭ LII. Brașovŭ, Duminecă 28 Maiu (9 Iunie) 1889.

Din causa sfintelorŭ sĕrbătorĭ ale Rosaliilorŭ, diarulŭ nu va apăre până Marțĭ séra.

Brașovŭ, 27 Maiu

Sfânta scriptură ne spune, că în diua cincĭdecimei se întêmplă minunea, că fiindŭ toțĭ învĕțăceiĭ luĭ Christosŭ adunațĭ, se făcŭ fără de veste sunetŭ din ceriu, ca de unŭ ventŭ ce vine cu viforŭ și li se arătară limbĭ împărțite ca de focŭ și începură a vorbi în tóte limbile, propovĕduindŭ fiăcare în altă limbă noua învĕțătură.

Mâne serbămŭ cu toțiĭ acéstă di mare a Rosaliilorŭ, sĕrbămŭ sĕrbătorea spiritului limbilorŭ, cărora li s'a datŭ menirea, de a cultiva neamurile și a le adăpa cu învĕțăturile dumnedeescĭ.

Diua cincĭdecimei este simbolulŭ culturei nóstre creștinescĭ, este sĕrbătorea limbilorŭ. Ea ne arată că cultura omenimeĭ urmăresce unulŭ și acelașŭ scopŭ: cunoscința adevĕrului, dér că mijloculŭ de-a ajunge la cunoscința luĭ este limba. Și fiind-că deosebite suntŭ neamurile pe pămentŭ și fiecare vorbesce altă limbă, numaĭ în limba lorŭ se potŭ adăpa la isvorulŭ culturiĭ creștinescĭ.

În țera nóstră însĕ s'au rĕdicatŭ proroci mincinoșĭ, carĭ vorŭ sĕ restórne temeliile culturiĭ creștinescĭ, dicêndŭ că numaĭ prin limba lorŭ ea se póte lăți și cerêndŭ dela popóre, sĕ se lapede dĕ graiulŭ lorŭ și sĕ încépă a propovĕdui cu tótele învĕțăturile civilisațiunei într'o limbă străină lorŭ.

Și acéstă secvestrare a culturiĭ în folosulŭ unuĭ singurŭ neamŭ se face în puterea împrejurăriĭ, că tóte aceste popóre locuescŭ împreună în unulŭ și acelașŭ statŭ. Pentru că trăimŭ în una și aceeași casă, sub unulŭ și acelașŭ coperișŭ sĕ ne desbrăcămŭ óre de firea nóstră și de dreptulŭ nostru de a nisui ca sĕ cunóscemŭ adevĕrulŭ, fiăcare cu puterile sale spirituale și cu ajutorulŭ limbeĭ, ce i-a dat'o Dumnedeu?

Așa ceva nu póte intra în capulŭ unuĭ omŭ cu mintea sănătósă, dér nu se póte uni nicĭ cu învĕțăturile creștinescĭ, carĭ ne spunŭ sĕ iubimŭ pe deaprópele nostru ca pe noi înșine și décă sórtea ne-a legatŭ uniĭ de alțiĭ punĕndu-ne sub unulŭ și acelașŭ coperișŭ, sĕ căutămŭ a trăi în bună înțelegere lăsândŭ ca fiecare sĕ se bucure în liniște de ce e alŭ sĕu.

Prorocii maghiarisăriĭ ne vinŭ mereu cu cultura lorŭ maghiară vrêndŭ a ne convinge, că numaĭ acésta ne póte mântui.

Apoi nu este așa cinstițĭ prorocĭ! Mințițĭ când dicețĭ, că numaĭ în limba vóstră se potŭ propovĕdui învĕțăturile véculuĭ luminatŭ, pĕcătuițĭ chiar în contra spirituluĭ creștinescŭ, care coborêndu-se peste capetele apostolilorŭ în diua cincĭdecimeĭ a proclamatŭ egala îndreptățire a tuturorŭ limbilorŭ, ca mijlocŭ spre a ajunge la ținta cea mare a culturiĭ omenimeĭ.

Scopulŭ este și rĕmâne unulŭ și acelașŭ. Nu esistă o cultură maghiară, română, germană deosebită, numaĭ mijloculŭ limbeĭ o face maghiară, română orĭ germană.

Nu vĕdŭ așadér prorocii mincinoșĭ din vremurile luĭ Tisza Kalman, că vrêndŭ a ne lua mijloculŭ, care este limba nóstră românéscă, ne iau și putința de a ajunge vre-odată la cultură? Căcĭ după orînduielile provedințeĭ unŭ poporŭ numaĭ în limba sa se póte cultiva.

Ceĭ ce ne îmbiă dér cu cultura lorŭ nu suntŭ în stare a ni-o da nicĭ pe acésta, chiar sĕ voimŭ a-o primi: dér prin aceea că ne împiedecă în folosirea liberă a limbeĭ nóstre ne ținŭ pe locŭ, ne țĭnŭ în întunerecŭ și nu ne lasă sĕ ne bucurămŭ de bunătățile culturiĭ, nu ne lasă sĕ înaintămŭ pe cărarea ce a deschis'o véculŭ luminatŭ progresului națiunilorŭ.

Este dér unŭ pĕcatŭ de mórte, celŭ sĕvêrșescŭ contra poporuluĭ românŭ aceia, carĭ prigonescŭ limba luĭ, căcĭ limba este firea a doua a omuluĭ. Iaĭ limba și i-aĭ luatŭ temelia și scopulŭ esistențeĭ sale.

Și tocmaĭ pentru că limba este unŭ tesaurŭ atâtŭ de scumpŭ alŭ popórelorŭ, nu póte fi o luptă maĭ dréptă și maĭ sfântă ca lupta pentru apĕrarea limbeĭ. Privindŭ în jurulŭ nostru vedemŭ că luptele dintre naționalitățĭ, maĭ alesŭ în monarchia nóstră, se învertescŭ maĭ multŭ împrejurulŭ dreptuluĭ de limbă. Căcĭ fără dreptŭ nu póte fi egală îndreptățire, nicĭ cultură, nicĭ libertate.

Amŭ disŭ însĕ de maĭ multe orĭ și o repetămŭ: N'ajunge sĕ dovedimŭ, că așteptă unŭ lucru cu neputință aceia, carĭ în ideia lorŭ nebună credŭ, că spiritulŭ limbeĭ lorŭ are farmeculŭ de a face cu timpulŭ pe toțĭ Nemaghiariĭ sĕ vorbéscă unguresce. Orîcâtŭ de convingĕtorŭ le-amŭ vorbi, ei nu ne vorŭ înțelege. N'ajunge dér sĕ le arătămŭ, că speranțele lorŭ suntŭ deșerte și nu se potŭ împlini niciodată, ci se cere ca sĕ și combatemŭ cu tótă energia pe tóte têrêmurile, ce ne maĭ stau deschise, primejdiósele pornirĭ, relele tendințe și sĕ respingemŭ atentatele în contra limbeĭ și a culturiĭ nóstre românescĭ.

Dea ceriulŭ, că asupra tuturorŭ fiiilorŭ națiuneĭ nóstre sĕ se pogóre spiritulŭ aceleĭ mărețe însuflețirĭ pentru păstrarea și apĕrarea limbeĭ, ce a încăldițŭ pepturile strămoșilorŭ noștri, carĭ ne-au lăsatŭ neștirbitŭ ca moștenire acestŭ scumpŭ tesaurŭ, fără de care viața nóstră n'ar maĭ avé nicĭ unŭ înțelesŭ!

Revista politică.

Din năuntru. In dieta ungurésca din Pesta au fostŭ certurĭ marĭ în dilele acestea între guvernamentalĭ și opoșiționalĭ. Partida opoșițională ĭlŭ dăscăli érășĭ urîtŭ pe ministrulŭ Tisza. Ii spuse, că maioritatea din dietă și-a format'o prin ilegalitățĭ, prin abusŭ de putere și prin corupțiune. L'au numitŭ trădătorŭ, căruia nu i-se póte încredința conducerea țĕriĭ, décă dușmanulŭ ar intra în ea. Sistemulŭ de guvernare alŭ regimuluĭ tiszaistŭ a produsŭ tóte relele și nemulțămirile, miseria, decadința morală, actele de violență ale esecutorilorŭ, abusulŭ de putere în oficiu, falsificarea libertățiĭ alegerilorŭ. Décă Tisza nu va părăsi de bună voiă puterea, va fi spulberatŭ, căcĭ a infectatŭ moralulŭ și onórea națiĭ unguresci. Adĭ numaĭ treĭ cercurĭ electorale maĭ suntŭ, care nu se vêndŭ pe banĭ la alegerĭ. Ministrulŭ Tisza e unŭ mortŭ viu, plutesce în aerŭ ca cosciugulŭ luĭ Mohamedŭ. Ordine de dreptŭ nu maĭ esistă, siguranța dreptuluĭ de asemenea a dispărutŭ. Pretutindenea e imoralitate politică, ba imoralitatea a pĕtrunsŭ până și în viéța privată.

De acestea și-a auditŭ d-lŭ Tisza și împreună cu partida sa în ședințele dieteĭ din sĕptĕmâna acésta. Și când domnesc asemenea stărĭ ticălóse, șovinștilor, orbițĭ de nenorocita patimă ce'ĭ stăpânesce în contra naționalităților nemaghiare, totŭ numaĭ la maghiarisare le e gândulŭ, ér nu la îndreptarea relelorŭ. Arŭ voi ca grădinile și asilurile unguresci de copii sĕ fabrice Ungurĭ din copiĭ Românilorŭ, Sasilorŭ, Sĕrbilorŭ, Slovacilorŭ, Șvabilorŭ, așa ca odată sĕ fiă 17 milióne de Maghiarĭ! Arŭ vrea ca tóte, dér tóte fără escepțiă, sĕ mérgă pe unguresce. Hei, dér nu-ĭ nebunŭ cine mănâncă 7 pite — ba încă șoviniștiĭ vreu sĕ mănânce chiar 17 — ci e nebunŭ celŭ care li-le dă. Dér de geaba se facŭ fărîme sĕ se sporéscă. Ceea ce e în contra fireĭ omenescĭ, nu vorŭ puté sĕ schimbe svêrcolirile unorŭ căpiațĭ!

Din afară. Toastulŭ Țaruluĭ Rusieĭ ținutŭ în dilele trecute, cu ocasiunea uneĭ festivitățĭ militare, în care a declaratŭ, că *principele Muntenegruluĭ e unicŭlŭ amicŭ credinciosŭ alŭ Rusieĭ*, preocupă mereu lumea politică. „Post" din Ber-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS".

Judecata vulpeĭ.

Snóvă culésă din gura poporuluĭ
de
P. Ispirescu.

Unŭ omŭ odată mergea la treba luĭ prin nisce munțĭ. Alăturea drumuluĭ aude unŭ glasŭ milogindu-se și grăindŭ:

„Fă-țĭ milă și pomană, creștine, și mĕ scapă dela peire.

— Cine eștĭ tu și unde te aflĭ?

— Ia, aicĭ, aicĭ, în văgăuna asta. Fă bine, așa sĕ trăescĭ, și dă la o parte pétra de d'asupra".

Omulŭ caută în drépta, caută în stânga și dă de văgăună, d'asupra căreia era unŭ petroiu mare.

Ce sĕ vedĭ d-ta? Acolo era culcușulŭ unuĭ bălaurŭ. Pe când se afla elŭ încolăcitŭ și durmia, étă că unŭ colțŭ de pétră, grósnicŭ de mare, se desface din munte, și prăvălindu-se la vale, cade dreptŭ peste văgăuna bălauruluĭ și-lŭ închide acolo. Șérpele svîc! în susŭ, svîc! în josŭ, ca sĕ iasă. Așĭ! unde era pomana aia? Pétra mare astupă întrarea văgăuneĭ, de nu rĕmăsese locŭ deschisŭ nicĭ câtŭ sĕ bagĭ degetulŭ. Se svîrcolia bălaurulŭ în ghiara morțiĭ de fóme, de sete și de ostenélă, și ca sĕ scape d'acolo, era peste póte.

Rugăciunile șérpeluĭ înmóiă inima omuluĭ, și acesta, îndoieșitŭ de nenorocirea bietuluĭ șérpe, se pune de caută o pârghiă, se luptă cu bolovanulŭ de pétră și încetŭ, încetŭ, ĭlŭ dete nițelŭ la o parte de d'asupra văgăuneĭ, atâtŭ câtŭ putŭ șérpele sĕ iasă.

— Bogdaproste! că maĭ vĕduĭ odată lumina sóreluĭ, maĭ potŭ sĕ rĕsuflu și eu în voe, dise bălaurulŭ. Gătesce-te acum, omule, că am sĕ te mănâncŭ. Nu maĭ potŭ, uite, de fóme sunt lihnitŭ dela inimă.

— Ce staĭ tu de vorbescĭ, bălaure? D'apoi eu ți-am făcutŭ bine. Asta sĕ'mĭ fie óre rĕsplata?

— Bine, nebine, nu voiu sĕ sciu. Rĕsplătire la noi nu scrie.

Și de-odată se încovrigă împrejurulŭ omuluĭ și-lŭ cuprinse, de acesta nu se maĭ putea mișca din locŭ.

— Staĭ frate, maĭ dise omulŭ. Astfelŭ ți-e dreptatea? Eu nu mĕ cunoscŭ vinovatŭ cu nimicŭ. Sĕ mergemŭ la judecată.

— Sĕ mergemŭ, décă vreĭ judecată. Déră eu ițĭ spuiu, că o sĕ pierdĭ. Totușĭ, ca sĕ nu poțĭ a te plânge, că te-am mâncatŭ pe nedreptŭ, aidemŭ la judecată. Numaĭ grăbesce pașiĭ, că mi-e fóme de totŭ.

Și maĭ slăbindŭ pe omŭ din chingĭ, acesta apucă pe câmpŭ cu pașĭ grăbițĭ și tremurândŭ de frică. In calea lorŭ întâlnescŭ unŭ bou păscândŭ, și se îndreptară către dênsulŭ.

— Boule! prinse omulŭ a dice: Écă, écă, écă, din ce am scăpatŭ pe șérpele ăsta, și écă, écă, écă, ce umblă elŭ sĕ-mĭ facă. Cu dreptulŭ e?

— Da! pre cu dreptulŭ, rĕspunse boulŭ. Ascultă: eu slujescŭ pe omŭ de când eramŭ vițelŭ. Nu e destulŭ că'mĭ lua laptele, când eramŭ micŭ, de rĕbdamŭ de fóme, căcĭ n'aveamŭ ce suge; nu e destulŭ, că după ce m'am măritŭ, trăiamŭ maĭ multŭ cu dilele fără sĕ'mĭ dea nutrețŭ d'ajunsŭ, éră eu trăgeamŭ la plugŭ, la carŭ și la tóte poverile, la care mĕ punea elŭ, fără sĕ cârtescŭ; acum, ci-că am îmbĕtrânitŭ, mĕ lasă pe câmpŭ sĕ mĕ hrănescŭ, ca sĕ mĕ maĭ ingrașŭ nițelŭ, și apoi sĕ mĕ vîndă la măcelarŭ. Așa este — dreptatea omuluĭ.

— Audĭ, omule? întrebă bălaurulŭ.

— Audŭ, rĕspunse omulŭ. Déră sĕ scii, că eu nu sunt mulțumitŭ de judecata bouluĭ. Sĕ mergemŭ și la altulŭ sĕ ne judece.

— Poțĭ tu sĕ mergĭ câtŭ veĭ pofti. Eu una sciu, că mi-e fóme. Insĕ, ca sĕ nu maĭ aibĭ cuvêntŭ de pricinuire, aide fie, sĕ'mĭ facĭ pomană cu tine sĕ mergemŭ și la altŭ judecătorŭ.

Omulŭ, cu inima câtŭ unŭ purece de frică, o ia înainte pe drumŭ, și întâlnindŭ unŭ calŭ într'o livade, ĭĭ dise și luĭ:

Calule, étă ce am făcutŭ bălauruluĭ acestuia și étă cum vré sĕ'mĭ rĕsplătéscă. Cu dreptulŭ e?

linŭ dice, că acestŭ toastŭ a fostŭ adresatŭ Austriei, fiindcă o fóie militară din Viena amenințase pe Muntenegru. Foile rusescĭ ḑicŭ, că prin toastulŭ acesta Rusia a arătatŭ Europei, că'șĭ păstrézǎ libertatea sa de acțiune și că nu mai încheiă alianțe și tractate cu nicĭ o putere, decâtŭ numai cu Muntenegru. Mai ținêndŭ sémă de scirea adusă de „Post“, că *Rusia inarmézǎ ca nicĭ odată* și că *în cercurile militare se vorbesce de unŭ rĕsboiu apropiatŭ*, care va isbucni la tómnă orĭ celŭ multŭ la primăvéră, ușorŭ ne putemŭ esplica neliniștea ce a cuprinsŭ lumea politică în fața celorŭ ce se petrecŭ în peninsula balcanică și mai alesŭ în Serbia.

Turburările din ḑilele trecute în *Belgradŭ*, arestarea fostului ministru-președinte *Garașanin*, venirea exmitropolitului *Mihailŭ* în Serbia, întórcerea ex-regelui *Milanŭ* la Belgradŭ, scirile despre venirea reginei *Natalia* în Serbia, despre reinstalarea Mitropolitului *Mihailŭ*, despre pensionarea Mitropolitului *Teodosiu* și a Episcopilorŭ *Nicanor* și *Demetriu*, carĭ s'au pronunțatŭ pentru divorțulŭ părechei regale sêrbescĭ, despre turburărĭ nouĕ ce se așteptă în Serbia, în fine nesiguranța ce domnesce în peninsula balcanică, tóte acestea suntŭ de natură a aștepta cele mai marĭ îngrijirĭ.

Dér nu numai în Orientŭ e situațiunea atâtŭ de încordată, ci și în Occidentŭ. Décă e adevĕrată scirea ce o dă „Figaro“ din Parisŭ, că *între Germania și Italia s'a încheiatŭ o convenție militară*, în puterea căreia armata italiană se pune pe acelașŭ piciorŭ cu armata bavareză în casŭ de rĕsboiu, ér în Roma va ședé o delegațiune militară germană și în Berlinŭ o delegațiune militară italiană, încorporate amêndouĕ la statulŭ majorŭ generalŭ reciprocŭ, atuncĭ e greu sĕ nu credĭ, că Germania se gândesce eventualŭ la ofensivă în contra Franciei. Câtŭ de mare e înverșunarea Francezilorŭ în contra Italienilorŭ, din causa alianței lorŭ cu Germanii, ne dovedesce și faptulŭ, că ḑiarele franceze provócă pe posesorii francezĭ de rentă italiană sĕ o arunce pe piéță ci în schimbŭ sĕ cumpere rentă rusescă. De altă parte se vorbesce, că principele Muntenegrului e însărcinatŭ din partea Țarului cu o misiune specială pentru Parisŭ.

In acelașŭ timpŭ însĕ *Germania* își face unŭ dușmanŭ în cóste, care-'i póte pricinui marĭ neajunsurĭ în casŭ de rĕsboiu cu Francia. Se scie, că guvernulŭ *Elvețieĭ* a espulsatŭ de pe teritoriulŭ acesteia pe comisarulŭ polițienescŭ germanŭ Wohlgemuth pentru spionagiu și uneltirĭ socialiste. Guvernulŭ germanŭ după ce a amenințatŭ în tctŭ chipulŭ pe Elveția — deși chiar o parte din ḑiarele germane au condamnatŭ aceste amenințărĭ, ḑicêndŭ că prinele se îngreuiază situația Germanilorŭ în Elveția — acum pretinde, ca guvernulŭ elvețianŭ sĕ revóce decretulŭ de espulsare a comisarului Wohlgemuth. Dér precum nu s'a spăriatŭ Elveția de amenințările de mai nainte, așa nu va lua în sémă nicĭ pretențiunea din urmă a Germaniei. Elveția lucrézǎ înainte fortificându-șĭ granițele atâtŭ spre Germania, câtŭ și spre Italia, în spre care și Francezii au făcutŭ și facŭ încă fortificărĭ puternice.

SCIRILE ḐILEI.

Diecesa română gr. cat. de Oradea mare serbézǎ adĭ aniversarea de dece anĭ a întronisării Ilustrităţii Sale Preasânţitului Domnŭ Episcopŭ **Mihailŭ Pavelŭ** în scaunulŭ episcopescŭ de Oradea mare, sĕvêrșită în 8 Iunie 1879. Clerulŭ și poporulŭ din diecesă alérgă, precum suntemŭ informațĭ, a'șĭ manifesta iubirea și venerațiunea cătră Archiereulŭ sĕu, vrednicŭ urmașŭ alŭ nemuritorului Samuilŭ Vulcanŭ. Inceputulŭ l'a făcutŭ preoțimea din districtulŭ Macăului, care a trimisŭ Ilustrităţii Sale din acestŭ incidentŭ o adresă omagială, arătându-i adânca recunoscință, ce-o sémte clerulŭ și poporulŭ română pentru multele și marile binefacerĭ, de carĭ s'au bucuratŭ în totŭ timpulŭ guvernării actualului Episcopŭ, care a adusŭ și aduce necurmatŭ marĭ jertfe pentru prosperarea bisericei, pentru promovarea învĕțămêntului și înaintarea culturii române prin aședăminte și fundațiunĭ generóse.

Și'n adevĕrŭ, Ilustritatea Sa Episcopulŭ Pavelŭ a jertfitŭ în timpŭ de 10 anĭ de când ocupă scaunulŭ episcopescŭ de Oradea-mare nu mai puținŭ decâtŭ 300,000 florinĭ pentru scopurĭ culturale și umanitare.

Unindu-ne doririle nóstre cu acele ale diecesanilorŭ Prea Sânției Sale Episcopului Pavelŭ, îi dorimŭ dela Dumnedeu viéță îndelungată, tăria și mulțămirea sufletéscă de a-șĭ vede încununate cu succesŭ și sporŭ bogatŭ operele muncei și ale stăruințelorŭ sale nobile spre binele bisericei și alŭ națiunei nóstre!

*

Recunoscință. D-lŭ Ioanŭ Gozmanŭ, învĕțătorŭ în Bădăcinŭ (Sĕlagiu), ne trimite o corespondență în care își esprimă recunoscința față cu D-lŭ *Georgiu Popŭ* de Băsĕscĭ pentru multele jertfe ce le aduce acestŭ bărbatŭ în folosulŭ bisericei și alŭ națiunei, ér în specialŭ își esprimă mulțămita și recunoscința sa pentru abonarea pe-o jumĕtate de anŭ a numĕrului de Dumineca alŭ „Gazetei Transilvaniei“ pe séma a 50 învĕțătorĭ românĭ din Sĕlagiu, între carĭ e și d-sa.

***

„Progresulŭ“ e numele unui ḑiarŭ românŭ, ce va apăre dela 1 Iulie în Cernăuțŭ. Comitetulŭ de redacție se compune din br. Eudoxiu Hurmuzaki, br. Stîrcea, cav. de Flondor și alțĭ Românĭ fruntașĭ din Bucovina. Redactorii suntŭ deja angajațĭ, precum ne spunŭ foile din Bucurescĭ. Apariţiunea acestui ḑiarŭ va fi unŭ adevĕratŭ progresŭ pentru Românii bucovinenĭ.

***

Noulŭ tarifŭ pe zone pentru transportulŭ persónelorŭ, care va intra în vigóre pe căile ferate ungare ale statului în Augustŭ, e terminatŭ, precum i-se comunică fóiei „Pol. Corr“. Intréga țéră e împărțită în 14 zone. Prețurile suntŭ în zona întâia: la trenurile de persóne cl. I. 50 cr., cl. II 40 cr., cl. III 20 cr.; la trenurile accelerate cl. I 70 cr., cl. II 55 cr., cl. III 35 cr. In zona cea mai departată prețurile suntŭ la trenurile de persóne cl. I 8 fl., cl. II 6 fl. 20 cr., cl. III 4 fl.; la trenurile accelerate cl. I 9 fl. 60 cr., cl. II 7 fl., cl. III 4 fl. 80 cr.

***

Despre limba germană în școlele din Aradŭ scrie „Budapesti Hirlap“: „Orașulŭ martirilorŭ merge totdéuna înainte, când e vorba de ceva patrioticŭ orĭ practicŭ. Senatulŭ școlarŭ orășenescŭ, care în ședința din urmă s'a ocupatŭ cu pré marea împovărare a elevilorŭ din școlele elementare, a hotărîtŭ, ca numĕrulŭ órelorŭ de desemnŭ și de lucru de mână sĕ se împuținéze, ér limba germană sĕ se ștérgă cu totulŭ. Cu deosebire arătă Vida Boross, câtŭ de absurdŭ e, din punctŭ de vedere pedagogicŭ, a sili pe micii copii încă în școla întâia a învĕța îndată douĕ limbĭ și câtŭ de multŭ strică tocmai simțĕmêntulŭ de limbă maghiarŭ. Alexiu Kuncz accentuă fórte corectŭ că timpulŭ destinatŭ pentru studiulŭ maghiarŭ, trebue strictŭ ținutŭ“.

La acésta rĕspunde „Sieb. Deutsch. Tgsbltt“: Cândŭ *noi* aducemŭ aceleașĭ motive pentru ștergerea limbei maghiare din classele de josŭ ale școlelorŭ nóstre, fiindcă strică simțĕmêntulŭ de limbă germanŭ alŭ copilului, atuncĭ acésta *sĕ înfierézǎ ca ceva nepatriotică*. Astfelŭ de casurĭ, în care chiar pedagogii ungurĭ ne dau dreptate, suntŭ cea mai bună dovadă, că curentulŭ domnitorŭ nisuesce, a restrînge popórelorŭ de altă limbă ale țerii dreptulŭ de a cugeta și a simți liberŭ în limba lorŭ maternă. Și acésta se numesce apoi „liberalismŭ“!

***

Favorurĭ pentru voluntarĭ. Ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune a dat o ordinațiune, în care ḑice, că înscrierea voluntarilorŭ pe unŭ anŭ, carĭ cercetézǎ universitatea, politechniculŭ și academiile de dreptŭ, e valabilă și pentru timpulŭ serviciului militarŭ, așa că după terminarea acestuia nu li-se cere a se înscrie din nou. Cei carĭ își facŭ serviciulŭ militarŭ înainte de începerea studiilorŭ la scólele înalte, se potŭ înscrie, fără a trebui sĕ amintéscă și obiectele singuratice. Acésta se cere mai alesŭ pentru știpendiștĭ. Inscrierea se póte face și prin cererĭ netimbrate, trimise prin poște. Inscrierile acestea se facŭ dela 1—8 Octomvre și totŭ în acestŭ timpŭ se dau și cererile pentru scutire de banĭ de colegii. Voluntarii, înscrișĭ deja la una din școlele înalte, folosescŭ stipendiile și în timpulŭ voluntariatului, décă au, orĭ potŭ chiar concura la stipendii. Voluntarii, carĭ servescŭ și alŭ doilea anŭ, nu mai potŭ folosi stipendiile în acestŭ alŭ doilea anŭ, dér le potŭ cere după terminarea serviciului militarŭ, décă'șĭ continuă studiile. Stipendiștii, carĭ facŭ serviciulŭ militarŭ după terminarea studiilorŭ, au dreptulŭ a folosi stipendiulŭ și în anulŭ întêiu de voluntariatŭ, petiționândŭ la ministerulŭ instrucțiunei. Mediciniștilorŭ, carĭ intră în serviciulŭ militarŭ la 1 Aprilie, li-se socotesce semestrulŭ întregŭ, dér nu și obiectele, care numai pentru unŭ semestru suntŭ obligatórе. Acei mediciniștĭ, carĭ au făcutŭ serviciulŭ militarŭ înainte de terminarea studiilorŭ universitare orĭ cu întreruperea lorŭ, potŭ încă înainte de procurarea absolutoriului, în cursulŭ semestrului alŭ ḑecelea, sĕ depună esamenele și rigurosulŭ pregătitorŭ orĭ, décă acestea le-au datŭ, sĕ depună rigurosulŭ practicŭ.

***

Școlele poporale din Austria. In Austria, fără de Ungaria, se află 16.440 de școlĭ publice, 492 de școlĭ private cu dreptŭ de publicitate și 489 de școlĭ private fără drept de publicitate. Intre aceste școlĭ suntŭ *numai 61 românescĭ*; germane suntŭ 7606, rutene 1634; 4319 cechice, 1544 polone, 535 slavone, 908 italiene, 353 slovăcescĭ și 4 maghiare. In 451 de școlĭ este limba de învĕțămêntŭ mixtă.

***

Focŭ. Ni-se scrie din Bihorŭ: O mare primejdiă amenințase în nóptea de 5 Iunie a. c. comuna Betfia din comit. Bihorŭ. Anume pe la 11 óre se aprinse locuința unui săteanŭ și numai decâtŭ se încinse în flacărĭ din tóte părțile. Unŭ vêntŭ strajnicŭ, ce începuse a sufla, a făcutŭ, ca vecinii sĕ nu pótă grăbi în ajutorulŭ neferícitului lorŭ consătenŭ, avêndŭ sĕ stea pază pe vêrfurile caselorŭ lorŭ proprie, ca nu cumva sĕ ia focŭ și acelea. Priveliștea era înfiorătóre; scinteile duse de vêntŭ sburau de cugetai, că s'au pornitŭ tóte stelele cerului. Doi copilașĭ ai omului și puține unelte numai cu cea mai mare opintire și primejduire au pututŭ fi scóse. Casa și ce a fostŭ pe lângă ea tóte au arsŭ până la pămentŭ. Asiguratŭ n'a fostŭ nimicŭ. Causa focului se ḑice, că ar fi fostŭ nebăgarea de sémă cu coptulŭ pânei. Intre altele însașĭ școla, biserica și casa parochială încă au fostŭ în periculŭ. Foculŭ a ținutŭ până a doua ḑi.

***

— Da, da, cu totŭ dreptulŭ, rĕspunse calulŭ. Deră tu, omule, cum facĭ dreptate pe pămêntŭ? Nu care cum-va óre te socotescĭ a fi mai brezŭ? Noi slujimŭ la stăpânulŭ nostru din tată în fiiu; când eramŭ micŭ, copiii lui se jucau cu mine și'i purtamŭ în spinare. După ce m'am măritŭ, din câte primejdii nu l'am scăpatŭ, și câtŭ am mai muncitŭ amarnicŭlŭ de mine! Mai de multe-orĭ flămândŭ decâtŭ sătulŭ, ajunsesemŭ într'unŭ rêndŭ sĕ dacŭ pe cóste de fóme și de neîngrijire. Acum mĕ găsesce că sunt pré bĕtrânŭ. Mĭ-a datŭ drumulŭ sĕ pascŭ în voe, până sĕ-șĭ găséscă timpŭ, sĕ-mĭ dea cu parulŭ în capŭ, sĕ mĕ omóre, ca sĕ'mĭ iea piele. Astfelŭ este rĕsplata omenéscă pe pămêntŭ.

— Audĭ tu omule? dise bălaurulŭ.

— Audŭ, rĕspunse omulŭ. Și cu tóte acestea eu nu sunt mulțămitŭ de judecată. Sĕ mergemŭ și la alŭ treilea sĕ ne judecămŭ. Ascultă-mĭ și astă rugăciune, sĕ te ție Dumneḑeu.

— Ei, apoi te-ai prea trecutŭ! Multe ai voi d-ta. Și deși'mĭ vine leșinŭ de fóme, étă mĕ înduplecŭ și de astă-dată, numai și numai sĕ nu'țĭ mai rĕmâie nicĭ unŭ cuvêntŭ de bérfelă și sĕ'țĭ tacă fleonca. Aidemŭ și la alŭ treilea judecătorŭ.

Mai mergêndŭ ei ce mai merse întâlniră o vulpe.

— Vulpe, începŭ omulŭ a ḑice, étă ce bine am făcutŭ eu bălaurului acestuia și étă ce rĕu va sĕ-mĭ facă elŭ mie. Cu dreptulŭ e? Judecă tu!

— Ce ai disŭ, ce ai ḑisŭ? întrebă vulpea.

Omulŭ își mai spune încă-odată focŭlŭ ce-lŭ ardea.

— Ca sĕ judecŭ, trebue sĕ mergŭ la fața locului, sĕ vĕdŭ cu ochii mei și sĕ audŭ cu urechile mele. Altfelŭ nu sciu sĕ judecŭ.

Se învoiră și plecară câte trei la fața locului. Și ajungêndŭ aicĭ, începŭ omulŭ sĕ spue șiretenia pricinei:

— Ecă, icĭ în văgăuna asta ședea bălaurulŭ încolăcitŭ și pietroiulŭ ăsta, năpraznicŭlŭ, cădêndŭ din munte, ii astupă eșirea. Trecêndŭ p'aicĭ, șerpele mĕ rugă sĕ-lŭ scapŭ de peire. Eu, prostulŭ, vrui sĕ-i facŭ bine, mĕ luptai, dedui bolovanulŭ nițelŭ la o parte și-i făcui locŭ sĕ esă. Elŭ, décă eși, mĕ cuprinse, cum ilŭ vedĭ, încovrigându-se peste mădularele mele, și voesce sĕ mĕ mănânce.

— Așa este bălaure?

— Așa, da! Fiindŭ-că astfelŭ cere dreptatea.

Vulpea se gândi nițelŭ și rĕspunse:

— Mei, frate, deslușițĭ-mĕ bine, că eu nu pricepŭ așa advocațesce. Spune, omule, șiretenia din capulŭ locului, și arată-mĭ și cu mâna.

Omulŭ începŭ din nou sĕ spuie, și cu gura, și sĕ arate și cu mâna:

— Etă în văgăuna asta de icĭ, pe care o vedĭ cu ochii, sta șerpele încolăcitŭ și astupatŭ acolo de petroiulŭ ăla marele....

— In văgăuna asta ḑiseșĭ? întrerupse Vulpea. Ce, smintitŭ eștĭ mĕ? Nu se póte una ca asta; spune dreptŭ, omule.

— Dreptŭ spuiu.

— Așa este, bălaure?

— Tocmai precum spune omulŭ.

— Fie, că mie nu-mĭ vine sĕ credŭ, că póte sĕ încapă o așa namilă de trupŭ într'o atâtŭ de micuță văgăună. Trebue sĕ vĕdŭ cu ochii mei ca sĕ credŭ.

Șerpele vrŭ sĕ încredințeze pe vulpe. Se descovrigă de pe omŭ, se têresce, se strecóră în văgăună, încetŭ, încetŭ, încolăcindu-se ca sĕ încapă.

In vremea asta vulpea face unŭ semnŭ cu ochiulŭ omului. Acesta o pricepe.

Și tocmai când bălaurulŭ ḑicea vulpei:

— Acum vedĭ?

— Vĕdŭ.

— Ei, credĭ?

— Credŭ.

— Judecă după dreptate.

— După dreptate judecŭ....

Omulŭ puse umĕrulŭ, se opinti cu desnădĕjduire, dete pétra la locŭ, și clap! acoperĭ văgăuna din nou.

Vulpea ḑise:

„Așa cere dreptatea“.

La pedagogiulŭ c. r. din Cernăuțŭ se află între 129 de elevĭ 50 de Românĭ și 50 de Rutenĭ; ér între 100 de eleve se află 13 Române și 4 Rutene.

***

Sinagogă trăsnită. Evreii din Bacs-Topolya, în Ungaria, au pățit'o în dĭua de 30 Maiu. Unŭ trăsnetŭ lovì sinagoga. Abia trecură câteva minute după ce Evreii eșiră din sinagogă, unde erau adunațĭ la rugăciunĭ, și étă că unŭ trăsnetŭ puternicŭ, slobodĭndu-se asupra sinagogei, isbì în coperișŭ cu atâta putere, încâtŭ unŭ adevĕratŭ norŭ de fumŭ se ridică spre cerŭ, așa că locuitorii credură, că arde sinagoga. Bătură clopotulŭ într'o dungă și pompierii eșiră ca sĕ stingă foculŭ. Numai după aceea luară de veste, că nu fumŭ se ridică din sinagogă, ci prafŭ. Păreții sinagogei în urma sguduiturei celei marĭ se crăpară, grindile se mișcară dela locŭ și multe obiecte prețióse, ce erau în sinagogă, au fostŭ stricate, pricinuindu-se astfelŭ o pagubă fórte însemnată.

***

Defraudantŭ prinsŭ. Casierulŭ cassei de economii din Lipto-Szt.-Miklos, Leopold Hermann, care fugise la America cu mulțime de losurĭ, în prețŭ de peste 8000 fl., ce le luase dela ómenĭ particularĭ sub pretextŭ, că le trimite la Viena ca sĕ le timbreze, a fostŭ arestatŭ în New-York. Nu se scie décă va fi estradatŭ, deórece „hoții privațĭ", precum se dice, nu se estradéză.

***

Nou valsŭ de I. Ioanovici. „*Iubita vieța României*" e unŭ nou valsŭ pentru pianŭ, douĕ mânĭ. Prețulŭ 1 fl. Se înțelege, că acéstă nouă compositiune deșteptă dinainte interesulŭ publicului musicalŭ. Și acestŭ interesŭ este într'atâta justificatŭ, întru câtŭ tocmai acestŭ valsŭ alŭ celui mai indestratŭ învĕțăcelŭ alŭ lui Strauss nu e întru nimicŭ inferiorŭ valsului „Valurile Dunării", din contră noulŭ valsŭ „Iubita vieța României," după judecata bărbațilorŭ specialĭ, întrece pe cele de mai nainte chiar în tóte 5 părțile sale prin simțire, prin cursulŭ sĕu melodicŭ bogatŭ și prin efectulŭ însuflețitorŭ. Depositulŭ se află în librăria lui *Polatsek* din Timișóra. Se trimite pe lângă rambursă.

Punerea temeliei unei șcóle comerciale.

Cetimŭ în „Monitorulŭ Oficialŭ" din Bucurescĭ:

Duminecă, 21 Maiu, dĭua Sânțilorŭ Împĕrațĭ Constantinŭ și Elena, hramulŭ sântei Mitropolii, M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinandŭ, însoțițĭ de adjutantulŭ de serviciu, au mersŭ, la órele 10 diminéța, spre a asista la serviciulŭ divinŭ.

Majestatea Sa și Alteța Sa Regală, după ce au fostŭ întâmpinate la sosire de I. P. S. S. Mitropolitulŭ Primatŭ, încongiuratŭ de înaltulŭ clerŭ, au ascultatŭ slujba religiósă, ce s'a oficiatŭ în presența I. P. S. S. Mitropolitulŭ Moldovei, a I. P. S. S. Episcopĭ, membri ai sântului Sinodŭ, a D-lui generalŭ de divisie I. Em. Florescu, președintele Senatului, a D-Lui L. Catargiu, președintele consiliului de miniștri, a D-lui Gr. G. Pĕucescu, ministru alŭ domenielorŭ, a D-lui Em. Protopopescu-Pake, primarulŭ Capitalei, și a unui numerosŭ publicŭ.

După serviciulŭ divinŭ, Majestatea Sa și Alteța Sa Regală merseră în apartamentulŭ I. P. S. S. Mitropolitului Primatŭ, unde bine-voiră a se întreține cu toțĭ membri sântului Sinodŭ și celelalte persóne presinte.

La órele $11^1/_2$, Majestatea Sa și Alteța Sa Regală merseră spre a lua parte la solemnitatea punerei pietrei fundamentale a școlei de comerciu din Capitală, unde, la sosire, au fostŭ primite de I. P. S. S. Mitropolitulŭ Primatŭ, de D. generalŭ I. Em. Florescu, președintele Senatului, dę D. Lascarŭ Catargiu, președintele consiliului de miniștri, de D. Gr. G. Pĕucescu, ministrulŭ domenielorŭ, de D. primarŭ alŭ Capitalei cu consiliulŭ comunalŭ, de P. S. S. Archiereulŭ Silvestru, vicarulŭ sântei Mitropolii, de D. directorŭ alŭ școlei împreună cu corpulŭ profesoralŭ și de o mulțime însemnată a comercianțilorŭ Capitalei, în care timpŭ musica regimentului 6 dorobanțĭ, aflată acolo, intona imnulŭ naționalŭ.

In frumosulŭ pavilionŭ, ce se ridicase la fața loculuĭ, în giurulŭ căruia se aflau toțĭ elevii școlei comerciale, P. S. S. Archiereulŭ Silvestru celebră unŭ oficiu divinŭ pentru consfințirea viitórei clădirĭ, și apoi D. Licherdopolŭ, directorulŭ școlei, pronunță următorulŭ discursŭ:

„Sire! Coróna lui Stefanŭ, contopită cu a lui Mihaiu și refăurită în Coronă de oțelŭ pe câmpulŭ de vitejie, încinge gloriosŭ Augusta frunte a Majestăței Vóstre ca o garanție de unire și de țăriă. Unirea și țăria au adusŭ ordinea și securitatea, ér ca fructŭ alŭ lorŭ desvoltarea țĕrei în tóte direcțiunile.

„După furtună, unŭ sóre veselŭ și strălucitorŭ; după crâncenulŭ resbelŭ, civilisătórele îndeletnicirĭ ale păcii; după strălucitele fapte de arme ale marelui Căpitanŭ, folositórele instituțiunĭ ale reformatorului. Tóte s'au succesŭ într'o ordine admirabilă, și ca printr'o favóre a Providenței, ne-a fostŭ datŭ nouĕ, generațiunei actuale, sĕ asistămŭ la îndeplinirea atâtorŭ fapte mărețe!

„Sire! Trebue sĕ fie într'adevĕrŭ ceva providențialŭ, pentru-că pe când făceațĭ sĕ seocrotéscă cu pieptulŭ de vitejĭ viitorulŭ țĕrei — pe când dedeațĭ nouĕ și puternice aripe avêntului ei către fericire, Vĕ mai rĕmânea încă timpŭ sĕ dațĭ o intensivă atențiune bisericei și școlei, acestei inseparabile dualitățĭ, drage inimei Românului. Câte monumente religióse nu s'au reedificatŭ și clăditŭ din nou! Câte instituțiunĭ de cultură nu s'au fundatŭ sub înțelépta Domniă a Majestăței Vóstre!

„Acum avemŭ mângăiarea, că se edifică acestŭ sanctuarŭ mărețŭ alŭ comerciului, în care juna generațiune comercială se va adăpa la sacra sorginte a sciinței, și a învĕța, după cum deja s'a dĭsŭ, *că în comerciulŭ celŭ adevĕratŭ se mai află și altceva decâtŭ cifre, registre, polițe, banĭ și tencurĭ de marfă.*

„Da, Sire, juna generațiune comercială nu trebue sĕ fie lăsată a se conduce numai după nisce rutine fără de nicĭ unŭ șirŭ și fără de nicĭ o legătură între dênsele. Comerciantulŭ, avêndŭ consciința de înaltulŭ rolŭ, pe care 'lŭ jócă în societate, rolŭ eminamente utilitarŭ d'a transforma, conserva și transporta materia, nu se mai póte închide în rutina unei strîmte specialitățĭ. Elŭ trebuie sĕ fie condusŭ de luminile sciinței, carĭ după cum a dĭsŭ ilustrulŭ Würtz, deșteptă, călăuzesce și fecundéză geniulŭ inventatorŭ; ér căutarea adevĕrului — scopŭ alŭ sciinței — duce mai curêndŭ sĕu mai târdĭu la descoperirea utilului, care este și ținta comerciantului.

„Actuala organisațiune a învĕțămêntului nostru comercial, bună pentru un începutŭ și pentru o epocă de transițiune, nu mai rĕspunde astădĭ trebuințelorŭ nóstre sociale. Starea de astădĭ a societății e departe de cea de acum unŭ pătrarŭ de secolŭ, și astfelŭ reclamă o reformă corĕspundĕtóre în instrucțiunea comercială. Odată cu înălțarea acestui palatŭ, se edifică în noi convicțiunea, că reforma așteptată se va sĕvĕrși; dovadă este presența la acéstă solemnitate a Majestății Vóstre, care nu ațĭ lăsatŭ sĕ trécă nicĭ o ocasiune, în care sĕ nu însuflețițĭ realisarea binelui, frumosului și a utilului.

„Sĕ trăițĭ, Majestate! Sĕ trăéscă Majestatea Sa Regina! Sĕ trăéscă Alteța Sa Regală, Principele României"!

Apoi D. primarŭ rosti următórea cuvêntare:

„Sire! Țéra este unanimă ca sĕ recunóscă și sĕ proclame adevĕrulŭ, că tóte ideile înalte și generóse, tóte ramurile de activitate utile și producĕtóre au găsitŭ pururea, pe lângă inițiative încuragiatóre, și sprijinulŭ caldŭ și statornicŭ din partea Majestății Vóstre. Dovadă, atâtea institute, atâtea societățĭ, carĭ datorescŭ exsistența lorŭ și progresele crescênde. ce realiséză dĭlnicŭ, grațiósei bună-voințe a Majestății Vóstre și a M. S. Reginei.

„In specialŭ, comerciulŭ, acéstă ramură de activitate socială, care este pârghia cea mai puternică a prosperității publice, a fostŭ necurmatŭ obiectulŭ solicitudinei și preocupărilorŭ celorŭ mai părintescĭ ale Majestății Vóstre chiar dela fericita sosire pe pămêntulŭ României.

„Căile ferate create sub fericita Domnie a Majestății Vóstre au chematŭ comerciulŭ Capitalei la marĭ și fructuóse destinate. Acestorŭ căi se datoresce estensiunea și înfrumsețarea Bucurescilorŭ, lorŭ Capitala trebue sĕ le recunóscă repedea ei transformare, înmulțirei și înlesnirei transporturilorŭ și relațiunilorŭ comerciulŭ Capitalei datoresce desvoltarea și importanța, la care se găsesce ajunsŭ. Crearea apoi a institutelorŭ de creditŭ, carĭ au succedatŭ drumurilorŭ de ferŭ, și în fine reforma codicelui de comerciu suntŭ atâtea avantagie cu consecințe incalculalbile, carĭ s'au adaosŭ la semnele de solicitudine, pe carĭ Majestatea Vóstră prin miniștrii sĕi a manifestatŭ continuu pentru comerciulŭ Capitalei și pentru gradulŭ de importanță ce ațĭ bine-voitŭ a'i da.

„Comerciulŭ la rêndulŭ sĕu și după dênsulŭ Capitala întrégă, recunoscĕtorĭ pentru înalta protecțiune a Majestății Vóstre, nu au perdutŭ din vedere nicĭ o ocasiune, ca sĕ mărturiséscă profunda lorŭ gratitudine datorită Suveranului, căcĭ pe Tronŭ privescŭ cu mândriă geniurile bunelorŭ inspirațiunĭ pentru Patriă și pentru fericirea neamului românescŭ.

„Lipsia încoronarea edificiului, completarea mijlócelorŭ pentru ca comerciulŭ românescŭ sĕ fiă rădicatŭ la înălțimea importanței și desvoltărei, la care se găsesce în Statele civilisate, pentru ca elŭ sĕ pótă juca rolulŭ demnŭ ce'i revine în schimbulŭ universalŭ și sĕ lupte cu inteligență și succesŭ în nobilulŭ și pacificulŭ concursŭ deschisŭ activității lumei întregĭ, voescŭ sĕ vorbescŭ despre o școlă de comerciu demnă de marele regimŭ alŭ Majestății Vóstre, și care sĕ corĕspundă aspirațiunilorŭ comune ale Capitalei Regatului românŭ și comerciului ei.

„Bine-voindŭ, Sire, a asista la acéstă solemnitate destinată a încuragia și a da unŭ mai mare avêntŭ comerciului românescŭ, punețĭ nu numai temelia unui edificiu destinatŭ junimei comerciale studióse, dér încă pecetluițĭ în pétra neperitóre legĕmêntulŭ comerciului d'a corespunde mărețelorŭ și patrioticelorŭ vederĭ ale Majestății Vóstre, și comuna Bucurescĭ, organŭ legalŭ alŭ cetățenilorŭ, presintă Majestății Vóstre simțĕmintele adêncĭ de recunoscință și devotamentŭ ce datoresce și trebue sĕ datoréscă pentru Majestatea Vóstră, pentru Majestatea Sa Regina, nobila și incomparabila mamă a necesitațilorŭ, și pentru ilustrulŭ vlăstarŭ alŭ Dinastiei Vóstre, căruia 'i adunațĭ și agonisițĭ dilnicŭ o bogată destre de fapte marĭ și de strălucite esemple.

„Trăiéscă Majestatea Sa Regele! Trăiéscă Majestatea Sa Regina! Trăiéscă Alteța Sa Regală Principele Ferdinandŭ! Trăiéscă România!"

M. S. Regele rĕspunse:

„Primițĭ căldurósele Mele mulțămirĭ pentru cuvintele așa de bine simțite și măgulitóre ce Mi-le adresațĭ. Suntŭ mândru și fericitŭ de totŭ ce s'a făcutŭ până acum sub domnirea Mea pentru biserică și școlă, și sperŭ, că vomŭ pute face încă mai multŭ.

„Credința și instrucțiunea, fiindŭ temeinicĭ sprijinitorĭ cei mai statornicĭ ai societăței, Statulŭ are datoria de a se îngriji neîncetatŭ de dênsele: fără religiune nu potŭ fi simțĕminte înalte, fără instrucțiune nu se póte înțelege aspirațiunĭ naționale.

„Am venitŭ dér cu mare plăcere în mijloculŭ D-vóstre spre a asista la acéstă frumósă serbare închinată instrucțiunei comerciale, a cărei desvoltare este viua Mea dorință, fiindcă se deschide astfelŭ tinerimei unŭ însemnatŭ câmpŭ de activitate, dându'i o direcțiă folositóre. Urezŭ din totŭ sufletulŭ ca școla comercială, care se va ridica pe aceste temelii, sĕ fie nu numai o podóbă pentru Capitală, ci mai alesŭ unŭ nou îndemnŭ spre învĕțămêntulŭ practicŭ și ca jertfele, pe carĭ țera le face în tóte ramurile instrucțiunei publice, sĕ fie rĕsplătite prin o bună și solidă educațiune a generațiunilorŭ viitóre, cărora va reveni într'o di cârmuirea treburilorŭ Statului."

Poesii poporale.

Mândră mândrulița mea,
Sĕ te potŭ eu sĕmĕna,
Mai cu dragŭ te-așŭ secera,
Și te-așŭ face stogŭ în pragŭ,
Și te-așŭ îmblăti cu dragŭ,
Și te-așŭ măcina mĕruntŭ
Prin morișcă de argintŭ,
Și te-așŭ cerne
Prin sprîncene
Și te-așŭ frămênta 'n inele,
Și te-așŭ da inimii mele!

*

Grăbi maica de mĕ dede
Pănă'i fŭ grădina verde.
Nicĭ o lună nu 'nplinii
Și la maica ér venii.
Maica dete-a mĕ 'ntreba:
„Cum trăiescĭ tu, fica mea?"
— Tacĭ, maică, și nu 'ntreba,
Ci te uită 'n fața mea,
Că-i galbină ca ceara,
Galbină-i, maică, ca foculŭ,
C'a trecutŭ risulŭ și joculŭ,
Galbină-i, maică, ca ceara,
C'a trecutŭ risulŭ și fala!

*

Vine lăsarea de secŭ,
Vine'mĭ, mamă, sĕ mĕ'necŭ
Unde-o fi apa mai lată,
C'am rĕmasŭ nemăritată.

*

„Frundă verde bobŭ și linte,
Descunună-mĕ părinte,
Că de me'i descununa,
Trei sute de zloțĭ ți-oiu da!.."
— Descununa-te-așŭ, nu potŭ,
Cununia a fostŭ la mine,
Ochii'n capŭ au fostŭ la tine,
Sĕ te fi uitatŭ mai bine
Cu cine-ai venitŭ la mine.

*

Frundă verde de trifoiu,
Mai vino, bade, la noi,
Nu veni de multe orĭ,
Ci 'ntr'o di de nouĕ orĭ:
De ți-a părea, bade, multŭ,
Ți-oiu spune și mai pe scurtŭ:
Vin' numai odată'n di,
Când sórele-a rĕsări,
Și te du când a sfinți..

*

Nu lăsa, Dómne, sĕ morŭ,
Până ce nu mĕ însorŭ,
C'ar fi pré mare pĕcatŭ,
Ca sĕ morŭ neînsuratŭ.

*

De-ar fi badea de Românŭ,
L'așŭ purta cu doru 'n sînŭ,
Badea nu-i de legea mea
Și nu l'oiu pute purta!

*

Codrule frundă pustie,
Spune la badea sĕ vie
C'acuma mi'i dorŭ și mie
Că s'au coptŭ strugurii 'n vie!...
Bate vêntulŭ linŭ și linŭ
Vorbe dela Badea vinŭ, —
Bate vêntulŭ rece — rece,
Precum vinŭ, așa vorŭ trece!

Leneșea.

Multŭ mĕ mirŭ ce sĕ mĕ facŭ,
Cum bărbatulŭ sĕ'lŭ îmbracŭ,
Că de când m'am măritatŭ,
Nicĭdecum n'am rĕsuflatŭ.
Diminéța când mĕ scolŭ,
Până ce dau unŭ ocolŭ
In ogradă șĭ-am mâncatŭ,
Numai ce vĕdŭ ca'nseratŭ.
Când mĕ punŭ séra la torsŭ,
Vĕdŭ bărbatulŭ mâniosŭ,
Îmĭ și lasŭ firulŭ din mână,
Și m'apucŭ sĕ'i facŭ de cină;
Până cina o gătescŭ,
Dómne, tare mĕ trudescŭ.
După cină ér mĕ'ntorcŭ
La caerŭ ca sĕ mai torcŭ,
Apoi, săraca de mine!
Așŭ vorbi și n'amŭ cu cine,
Că bărbatulŭ mi-se culcă,
Eu sĕ lucru singurică?
Scólă-te bărbate bune
Și povestesce cu mine,
Că singură mi-e urîtŭ
Șĭ-astădĭ nu m'am odichnitŭ.
Scii tu, dragulŭ meu bărbate,
Că n'ai cămașe pe spate?
Așŭ cumpĕra nu'i de unde,
Și golulŭ nu'lŭ potŭ ascunde.
Hai bărbate sĕ ne dămŭ,
Pânză sĕ ne cumpĕrămŭ;
Dér de-omŭ lua dela săsime,
Pânza pré scumpă ne vine.
Lasă, mĕi bărbate, lasă,
C'oiu face eu pânză-acasă,
Spăla-voiu eu torturile
Ș'oiu pune-apoi stativele,
Ș'oiu urdi o pânză lungă,
Da de lungă câtŭ o pungă,

După acesta M. S. Regele şi A. S. R. Principele Ferdinandŭ cimentară prima petră a fondaţiunei, urmate în acéstă ceremonie de multe din persónele presinte, între carĭ şi D. Năstase Avramovicĭ, unŭ proprietarŭ generosŭ, care dărui acestei instituţiunĭ o sumă de 10.000 lei.

Majestatea Sa Regele şi Alteţa Sa Regală se întreţinură apoi cu multe din persónele presinte, examinară planurile clădirei şi luându'şĭ diua bună dela toţĭ, Se reintórseră la Palatŭ la órele $12^1/_2$.

INSPECŢIUNĬ MILITARE.

Totŭ „Monitorulŭ oficialŭ“ alŭ României comunică:

Marţĭ, 23 Maiu, la órele 5 şi jumĕtate după amédĭ, M. S. Regele şi A. S. principele Ferdinandŭ, însoţitŭ de adjutantulŭ de serviciu, au mersŭ la casarma Alexandria pentru a inspecta batalióneie alŭ 2-lea şi alŭ 3-lea de vênătorĭ.

La sosire, Regele şi Principele au fostŭ întêmpinaţĭ de d-lŭ generalŭ de divisiă A. Cernatŭ, comandantulŭ corpului II de armată, de d-lŭ generalŭ Dona, comandantulŭ divisiei a III-a de infanteriă, de d-lŭ Colonelŭ Mărculescu, comandantul pieţei, şi de d. colonelŭ Carp, şefulŭ statului-majorŭ alŭ corpului II de armată.

După ce Majestatea Sa şi Alteţa Sa Regală au trecutŭ pe dinaintea frontului batalióneloŭ, ce erau aşedate în colóne de companii în curtea casarmei, fiindŭ fórte viu aclamaţĭ de trupă, Regele ordonă să se execute pe rêndŭ de fiă-care batalionŭ mânuirea armelorŭ, focurile din locŭ şi din mersŭ, şi diferite mişcărĭ din şcóla de batalionŭ în pasŭ iute şi în urmă primi defilarea.

După terminarea inspecţiunei, Regele adună în giurulŭ Sĕu pe d-nii oficerĭ, şi după-ce le făcu observaţiunile sale în privinţa mişcărilorŭ executate, exprimă înaltele sale mulţumirĭ d-lorŭ majorĭ Vidulescu şi Bereşteanu, comandanţii acelorŭ batalióne, precum şi d-lorŭ oficerĭ pentru gradulŭ instrucţiunei ce a constatatŭ la inspecţia de faţă, mai cu sémă că toţĭ recruţii sosiţĭ în anulŭ curentŭ se aflau în frontŭ.

Apoi Majestatea Sa şi Alteţa Sa Regală visitară infirmeria şi salónele ocupate de trupă, ér la órele 7 s'au întorsŭ la Palatŭ.

Mercurĭ, 24 ale curentei, la orele 10 şi unŭ cuartŭ, Majest. Sa Regele şi A. S. R. Principele Ferdinandŭ, însoţiţĭ de adjutantulŭ de serviciu au mersŭ sĕ inspecteze direcţia fortificaţiilorŭ armatei.

La sosire, Majestatea Sa şi Principele au fostŭ întêmpinaţĭ de d. generalŭ Manu, ministru de resbelŭ, de d-lŭ generalŭ Berendeiu, inspectorulŭ geniului, de d. generalŭ Barozzi, şefulŭ casei militare a Majestăţii Sale Regelui, de d-lŭ generalŭ Fălcoianu, şefulŭ marelui statŭ-majorŭ, de d. generalŭ Arionŭ, inspectorulŭ artileriei, de dd. colonelĭ Carpŭ, Argintoianŭ, Lahovary, precum şi de alţĭ d-nĭ oficerĭ ataşaţĭ pe lângă direcţia fortificaţiilorŭ.

După aceea. Regele inspectă planulŭ generalŭ alŭ diferitelorŭ tipurĭ de forturĭ ca şi planulŭ de detaliu alŭ lucrărei şi deosebitele mostre de pétră, cărămidă şi altele, ce slujescŭ la construcţiă.

In urmă Augustulŭ Suveranŭ binevoi sĕ visiteze localulŭ dotaţiei armatei, ér la órele 11 şi jumĕtate, M. Regele şi A. S. R. Principele Ferdinandŭ s'au întorsŭ la Palatŭ.

Acte de barbariă.

„Arbeiter-Wochen-Chronik“ din Budapesta Nr. 15 ne comunică următorulŭ actŭ de barbariă, care ne reamintesce volniciile brutale din evulŭ mediu:

Unulŭ din cei mai avuţĭ proprietarĭ din comitatulŭ Komoru, care a representatŭ de mai multe-orĭ în parlamentŭ cerculŭ sĕu, se aprinse de mâniă, din-tr'unŭ lucru de nimicŭ, în contra unui agricultorŭ. Ţĕranulŭ era într'o stare materială bunicică, avea casă şi holde, şi trăia mulţămitŭ, până cândŭ aţîţă mânia avutului despotŭ (tiranŭ). Atuncĭ se isprăvi şi cu pacînica viéţă a ţĕranului.

Proprietarulŭ de pămêntŭ dete ómenilorŭ sĕi aspră poruncă, ca sĕ isgonéscă pe bietulŭ ţĕranŭ din casă, *sĕ-'i dărîme casa* şi până a nu trece 24 de ore *sĕ are pămêntulŭ* unde a fostŭ casa, în care locuise până aci o pacînică familiă. Cruda poruncă fù împlinită. Incă nicĭ nu se iviseră dorile dilei următóre, şi i-se şi anunţă proprietarului de pămêntŭ, că ţĕranulŭ şi familia lui *îngheţă fără adăpostŭ*, că din casă n'a rĕmasŭ nicĭ o pétră pe alta şi ferulŭ plugului a scormonitŭ pămêntulŭ unde fusese casa.

Bietulŭ omŭ isgonitŭ se duse la judecătorŭ şi pârî pe avutulŭ proprietarŭ. Acum ilŭ cuprinse gróza pe violentatorulŭ, căcĭ fapta sa se pedepsea cu temniţă. Promise decĭ ţĕranului *dece mii florinĭ*, decă 'şĭ va retrage pâra, dér omulŭ maltratatŭ stăruesce pe lângă dreptulŭ sĕu. De altmintrelea o retragere a pârei nu i-ar mai ajuta nimicŭ proprietarului, deórece delicte de felulŭ acesta se urmărescŭ din oficiu. In nevoia sa, proprietarulŭ se adresă către unulŭ din cei mai distinşĭ advocaţĭ din capitală (Budapesta) şi-'lŭ rugă sĕ se însărcineze a-'lŭ apĕra; pe lângă acésta hotărî sĕ apeleze la graţia regelui (împĕratului), declarându în acelaşŭ timpŭ, că 'i va da ţĕranului greu lovitŭ despăgubire din destulŭ. Proprietarulŭ speră în graţia regéscă, deórece elŭ, precum e de totŭ cunoscutŭ, stă în mare favóre la Maiestatea Sa.

„Neues Pester Journal“ comunică din Chicinda:

Fisolgăbirăiatulŭ de aci a terminatŭ înainte cu câteva dile cercetarea în contra a doi funcţionarĭ comunalĭ, carĭ au abusatŭ în modŭ ruşinosŭ de puterea lorŭ în oficiu, storcêndŭ într'unŭ casŭ criminalŭ mărturisirĭ dela cei învinuiţĭ prin torturĭ.

Casulŭ e următorulŭ:

La 19 Aprilie a. c. nóptea veni comerciantulŭ de cereale din Bassahida, Iosef Sporer, în birtulŭ comunalŭ şi denunţă funcţionarilorŭ comunalĭ, carĭ chefuiau acolo, că servitórea s'a Rosa Kelemen i-a furatŭ 150 fl. Ajutorulŭ de notarŭ Eugen Horvat se duse în casa comunală şi luă interogatoriulŭ servitórei, care mărturisi, că a furatŭ. Mai târdiu veniră notarulŭ comunalŭ Alex. Müller şi adlatulŭ sĕu Demeter Birimatz cu tótă compania dela chefŭ în localulŭ oficiului ca sĕ continue cercetarea. Puseră în lanţurĭ pe soldatulŭ dela herghelia Privatsek, care primise, cum se dicea, o parte din banii furaţĭ, ilŭ bătură şi'i strînseră corpulŭ nenorocitului cu inele de ferŭ, bătutŭ cu cuie de ferŭ aşa că soldatulŭ, ca sĕ scape de chinurĭ mărturisi că are nisce banĭ, grajdŭ. Acolo se aflară însĕ numai 7 fl., ce şi'i cruţase elŭ din plata sa. Totŭ aşa îi merse şi soldatului dela herghelia Hornyak pe care'lŭ călcară cu picióreie şi'lŭ puseră în lanţurĭ, dér care cu tóte durerile ce le suferi susţinu, că e nevinovatŭ. Apoi luară 'aceşti inchisitorĭ din nou pe servitórea Rosa Kelemen la rĕspundere. Ii puseră lanţurĭ la mânĭ şi o bătură pe corpulŭ golŭ. Ca sĕ scape de durerĭ, spuse servitórea, că 50 fl. din banii furaţĭ i-a datŭ altei servitóre. Acum veni rêndulŭ jertfei a patra, care în urma bătăilorŭ ce le-a suferitŭ a zăcutŭ în patŭ trei lunĭ. Incă o a cincea persónă avù sĕ sufere asemenea brutalităţĭ din partea paşalelorŭ satului, până ce în fine „cercetarea“ s'a terminatŭ. Acum se ocupă autoritatea disciplinară cu afacerea acestorŭ notarĭ comunalĭ, pe carĭ i-a suspendatŭ din funcţiunĭ.

Dămŭ locŭ următorului Apelŭ alŭ femeilorŭ române Sĕlăgiene, pe care ilŭ recomandămŭ publicului românŭ cu tótă căldura:

APELŬ.*)

Reuniunea femeilorŭ române Sĕlăgiene, înfiinţată abia de unŭ deceniu, stândŭ la înălţimea misiunei sale, a datŭ probe evidente, că nu numai aclamă cu cea mai viuă bucuriă totŭ semnulŭ de progresŭ şi cultură naţională, ci se şi silesce din rĕsputerĭ a conlucra la avêntulŭ acelui progresŭ. Dovadă e, că în timpulŭ mai recentŭ a înfiinţatŭ şi susţine o şcólă pentru crescerea fetiţelorŭ române cu reşedinţa în Şimleulŭ Silvaniei.

Fiindŭ-că averea acestei Reuniunĭ abia a ajunsŭ modesta sumă de trei mii florinĭ, ér susţinerea şcólei din cestiune pretinde unŭ sacrificiu de peste 700 florinĭ la anŭ, e evidentŭ, că în susţinerea acesteia este avisată la marinimositatea şi generositatea fiilorŭ şi fiicelorŭ naţiunei române.

De acéstă ideiă pĕtrunşĭ, subscrişii, membri din comitetulŭ pentru arangiarea unei tombole cu ocasiunea adunării generale a Reuniunei femeilorŭ române, ce se va ţine în părţile Sĕlăgiene de peste Meseşiu, în comuna Tresnea, — venimŭ cu totŭ respectulŭ a ruga, mai alesŭ pe On. D-ne şi D-şóre române din apropiere şi din depărtare, ca interesându-se de progresulŭ şi înaintarea culturală a conaţionalilorŭ ajunşĭ în impregiurărĭ grele, sĕ binevoiască a ne face posibilă ajungerea acestui scopŭ salutarŭ prin contribuirĭ de totŭ soiulŭ de obiecte pentru sorţire, precum portrete de-ale bărbaţilorŭ binemeritaţĭ de naţiune, cărţĭ şi manufacture, dér mai alesŭ lucrărĭ de mână şi ţesĕturĭ, în carĭ femeia română a datŭ probe de-o rară desteritate, carĭ tóte vorŭ forma şi o mică esposiţiune pentru aceia, carĭ vorŭ lua parte la adunarea generală.

Apelămŭ la bunăvoinţa fraţilorŭ şi surorilorŭ române, carĭ şi până acum de multe-orĭ au îmbrăţişatŭ cu căldură astfelŭ de nisuinţe nobile, sĕ binevoiască a ne trimite până în 15 Iulie a. c. ofertele lorŭ marinimóse la adresa Dómnei *Veronica Popŭ* născută Labó u. p.: Ördögkut (Trĕsnea).

Primirea ofertelorŭ se va evita cu mare mulţămită pe calea publicităţii.

Datŭ *Trĕsnea*, în 4 Iunie 1889.

Veronica Pop n. *Labo*, preşed. com. arang. *Valeriu Papiriu Popŭ*, secr. com. arang.

*) Suntu rugate şi celelalte diare române a reproduce în colónele lorŭ acestŭ Apelŭ.

Concursŭ dela Associaţiune.

In conformitate cu conclusulŭ de dto. 17 Aprilie a. c. Nr. 109. pt. prot. 34, comitetulŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, primindŭ dela Onorata Direcţiune a institutului de creditŭ şi economii „Albina“ suma de 500 fl. v. a. votată de adunarea acţionarilorŭ numitului institutŭ dela 29 Martie a. c. cu scopulŭ creărei de 10 stipendii à 50 fl. v. a. pe anulŭ scol. 1889/90, pentru acelea copile de părinţĭ mai sĕracĭ, carĭ vorŭ fi primite în internatulŭ institutului Associaţiunei, pentru conferirea acestorŭ stipendii prin acesta se escrie concursŭ.

Cererile au a se înainta comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ până la 1-a Augustŭ 1889 n.

Cererile intrate mai târdiu nu se vorŭ considera.

La cererĭ sĕ se aclude următorele documente:

a) Carte de botezŭ în originalŭ sĕu în copiă legalisată.

b) Testimoniulŭ scolasticŭ de pe semestrulŭ II alŭ anului scolasticŭ 1888/9.

c) Atestatŭ despre condiţiunea şi starea materială a părinţilorŭ.

Din şedinţa comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ ţinută în Sibiiu la 1 Iunie 1889.

G. Bariţiu m. p. presidentŭ. **Dr. I. Crisianŭ** m. p. secretarŭ II.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 8 Iunie. Se crede că va fi numitŭ ministru de interne în dilele aceste actualulŭ cuestorŭ, deputatulŭ conte *Geza Teleki*.

Viena, 8 Iunie. Şi în anulŭ acesta este proiectată o întêlnire a ministrului de esterne austro-ungarŭ conte *Kalnoky* cu ministrulŭ-preşedinte italianŭ *Crispi* la Eger în Boemia.

Berlinŭ, 8 Iunie. „Norddeutsche allg. Ztg.“, organulŭ cancelarului germanŭ, dice, că *demonstraţiunea antigermană* ce au făcut'o de curêndŭ Cehii, carĭ au visitatŭ esposiţia din Parisŭ, este o dovadă despre aceea, cum se folosescŭ Cehii înadinsŭ de orĭ-ce demonstraţiune spre a da pe faţă în modŭ pătimaşŭ duşmănia lorŭ în contra germanismului.

„Kreuzzeitung“ scie cu siguritate, că Ţarulŭ se ocupă de russificarea provinciilorŭ baltice privindu-o ca o afacere personală.

Parisŭ, 8 Iunie. Se dice, că poliţia a datŭ peste nisce scrisorĭ importante ale generalului Boulanger.

Belgradŭ, 8 Iunie. In cestiunea metropolitană s'a stabilitŭ o înţelegere, în puterea căreia Metropolitulŭ *Theodosiu* va cere adĭ pensionarea sa şi va lua parte la ceremonia reinstalării metropolitului Mihailŭ.

EDUCAŢIUNE.

Cum trebue sĕ fie crescerea,

ce părinţii o dau copiilorŭ, pentru ca şcóla sĕ-şi ajungă mai cu înlesnire înaltulu ei scopu.

Motto: Copiii bunĭ suntŭ bucuria părinţilorŭ, temelia şcolei şi fala şi nădejdea îndreptăţită a nemului lorŭ.

(Urmare.)

Credŭ că V'am spusŭ multe despre grija, ce trebue sĕ o aveţĭ ca părinţĭ şi cu deosebire ca mame în privirea crescerei copiilorŭ D-Vóstrĕ.

Déră ce s'a vorbitŭ până aci privesce numai datoriile, ce le suntŭ impuse părinţilorŭ ca crescĕtorĭ ai fiilorŭ lorŭ, câtŭ timpŭ se află în nemijlocită apropiere de dênşii.

Atuncĭ le e părinţilorŭ mai uşorŭ a-i priveghia, avêndu-i necontenitŭ înaintea ochilorŭ lorŭ.

Cu multŭ mai grea însĕ li-se face împlinirea datoriei lorŭ după ce copiiĭ au sburatŭ din cuibulŭ părintescŭ, la şcóla dela oraşŭ.

Atuncĭ, departe de căminulŭ părintescŭ, începŭ ispitele felurite; atuncĭ se ivescŭ primejdiile cele marĭ, carĭ rĕpunŭ vieţile atâtorŭ tinerĭ şcolarĭ; atuncĭ, când bieţii băeţĭ suntŭ apucaţĭ în vîrtejulŭ societăţilorŭ rele, şi nu e nimenĭ, care sĕ le vină în ajutorŭ, şi nu e nimenĭ, care sĕ le întindă braţulŭ sĕu ocrotitorŭ, căcĭ departe e tata cu influenţa sa hotărîtóre, departe e mama cu puterea fermecătóre a inimei sale.

Vai, vai atuncĭ de bietulŭ băiatŭ, de cumva nu se găsesce şi în loculŭ streinŭ vre-unŭ sufletŭ îndurătorŭ, care sĕ'lŭ scape din prăpastiă.

Căcĭ multe suntŭ prilejurile de a se strica unŭ tênĕrŭ între streinĭ.

Căcĭ nenumĕrate suntŭ valurile ispitelorŭ, carĭ ḑilnicŭ năvălescŭ asupră'i.

Unŭ omŭ vîrstnicŭ chiarŭ, cade adeseorĭ jertfă astorŭ felŭ de ispitirĭ; unŭ omŭ pățitŭ, unŭ omŭ cu judecată formată.

Dér unŭ băiatŭ nepățitŭ?

Elŭ e ca o frunḑă, deslipită de trunchiu, și pe care uraganulŭ o spulberă'n nemărginire!

Acesta e tristulŭ tablou alŭ multorŭ nefericițĭ băiețĭ, pe carĭ părinții lorŭ, séu din nepricepere, séu din comoditate, séu în sfîrșitŭ din negândire, îi lasă pradă întêmplărei.

Câțĭ băiețĭ nu cunoscŭ, de carĭ părinții lorŭ nu pórtă altă grijă, decâtŭ că le trimitŭ *numai de mâncare* la orașŭ și *din timpŭ în timpŭ le mai dau și câte ceva de cheltuială!*

Câțĭ părințĭ, carĭ *nicĭ nu sciu, unde suntŭ copiii lorŭ înquartirațĭ!*

Câțĭ, carĭ odată nu se întêmplă sĕ mai cerceteze: *cum se pórtă fiii lorŭ în școlă? în ce societățĭ petrecŭ? ce feliu de prietenĭ au? cum se pórtă ei acasă la quartirŭ? suntŭ ei totdéuna de vreme acasă? petrecu'șĭ ei timpulŭ celŭ scumpŭ cu cartea, séu cu lucrurĭ netrebnice, cu carĭ îșĭ vatĕmă sănĕtatea și onórea lorŭ?*

Câțĭ părințĭ nu cunoscŭ, carĭ nicĭ nu s'au gânditŭ nicĭ-odată la astfelŭ de lucrurĭ; sĕ fi venitŭ de pildă de două, de trei orĭ într'unŭ anŭ la orașŭ și cu gândulŭ, d'a se informa bine despre tóte împrejurările fiului lorŭ; sĕ se fi gânditŭ de pildă, că e o datoriă sfântă pentru unŭ tată și o mamă de a fi și ei celŭ puținŭ la esamenulŭ fiului lorŭ de față!

Sĕ mĕ credețĭ, că multe rele din viéța școlarilorŭ s'arŭ împuțina și s'arŭ stêrpi, decă părinții arŭ fi cu mai multă consciință în privirea împlinirei sfintei lorŭ chiămărĭ de adevĕrațĭ crescĕtorĭ.

Sĕ mĕ credețĭ, că mulțĭ tinerĭ școlarĭ de ai némului nostru arŭ fi împodobițĭ cu frumóse virtuțĭ sufletescĭ, decă s'arŭ vede controlațĭ de părințĭ, éră nu lăsațĭ de capulŭ lorŭ, în voia întêmplărei.

Iată decĭ, iubițĭ părințĭ, atâtea îndemnurĭ pentru mine, ca înainte de a încheia tractatulŭ meu despre crescerea, ce D-Vóstrĕ ca părințĭ o datorițĭ fiilorŭ D-Vóstrĕ, sĕ vĕ atragŭ încă pe unŭ momentŭ interesulŭ D-Vóstrĕ asupra uneia dintre cele mai importante întrebărĭ, și sĕ cautŭ a Vĕ fi folositorŭ și în privința acésta cu câteva sfaturĭ, pe carĭ experiența mea de dascălŭ de mai mulțĭ anĭ mi-le pune la îndemână.

(Va urma.)

ECONOMIĂ.

Nu desprețuițĭ lucrurile micĭ*)

II

Celŭ ce n'ajunge la nimicŭ în viéța sa, a greșitŭ mai adeseorĭ prin aceea, că a nesocotitŭ lucrurile micĭ. Părintele norocului este diligința (sirguința), va sĕ ḑică cu câtŭ ne vomŭ strădui și ne vomŭ mișca mai multŭ, și cu câtŭ vomŭ sci prețui mai multŭ lucrurile micĭ, cu atâta vomŭ isbuti mai bine. Unŭ omŭ negligentŭ, unŭ neîndemănaticŭ, unŭ têrĕie-brêu nu va fi niciodată fericitŭ, pentru-că nu este datŭ sĕ culégă ródele sîrguinții aceluia, care se teme de órĭ-ce opintire.

Nu norocŭlŭ, ci mintea face pe omŭ.

Celŭ ce aștéptă totulŭ dela norocŭ, stă în patŭ și doresce ca împărțitorulŭ de scrisorĭ (factorulŭ) sĕ-i aducă scirea despre vre-o moștenire; ér celŭ ce speră isbêndă numai dela muncă, se scólă de diminéță și-șĭ pune temelia bunăstării lucrândŭ neobositŭ cu péna orĭ cu ciocanulŭ: Cela e fără voiă, acesta totdéuna veselŭ; cela se'ncrede în voia întêmplării, acesta numai în puterile sale proprii.

În viéța casnică suntŭ o mulțime de lucrurĭ micĭ, pe carĭ trebue sĕ le ia-i în sémă, décă voiescĭ sĕ fii sănetosŭ și norocosŭ. Curățenia de pildă constă în aceea, că omulŭ ține sémă de multe lucrurĭ, carĭ parŭ a fi micĭ: adeseorĭ trebuesce curățită prispa casei, este de prăfuitŭ unŭ scaunŭ, de spălatŭ unŭ paharŭ orĭ o céșcă, însĕ resultatulŭ totalŭ alŭ îndeplinirei unorŭ astfelŭ de lucrurĭ micĭ și a altora asemenea lorŭ este o atmosferă a bunăstării morale și corporale — o stare, care influințéză fórte favorabilŭ asupra formării caracterului.

Aceea, de pildă, că ce feliu de aerŭ e în locuință, s'ar păré a fi unulŭ din cele mai ne'nsemnate lucrurĭ, căcĭ aerulŭ noi nu-lŭ putemŭ vedé și numai puținĭ omenĭ au ceva cunoscință despre ceea ce este aerulŭ: și totușĭ décă nu vomŭ îngriji ca sĕ avemŭ totdéuna aerŭ curatŭ în locuințele nóstre, vomŭ avé sĕ suferimŭ neapĕratŭ în urma negligenței nóstre. Câteva pete icĭ-colo pare că nu suntŭ de luatŭ în sémă, și se pare, că nu hotăresce nimica décă o ușă séu o ferésta a locuinței stă mereu închisă séu nu, dér póte sĕ aducă bólă, ba chiar mórte; și de aceea puțina murdăriă și puținulŭ aerŭ stricatŭ suntŭ în adevĕrŭ nisce lucrurĭ fórte însemnate. O căsniciă ținută în strictă regulă și rênduială constă dintr'o mulțime de lucrurĭ carĭ, în sine suntŭ lucrurĭ micĭ, dér lucrurĭ micĭ carĭ au o țintă mare.

Ce micŭ lucru este de pildă unŭ acŭ cu gămăliă (bumbușcă)! și totușĭ modulŭ cum se întrebuințéză nisce asemenĭ micĭ lucrurĭ ne póte descoperi de multe-orĭ caracterulŭ personei respective. Unŭ june voia sĕ se căsĕtorescă și spre acestŭ scopŭ visita de multe-orĭ o familiă, în care se aflau fete marĭ. Într'una din ḑile însĕ elŭ zări la fata, asupra căreia îșĭ pusese ochiulŭ, că pe haina ei mai multe ace cu gămăliă înlocuiau în modŭ bătĕtorŭ la ochĭ câțĭ-va nasturĭ (bumbĭ), carĭ lipsiau. Din ḑiua aceea elŭ nu s'a mai arătatŭ acolo. Într'adevĕrŭ, acestŭ june a lucratŭ cuminte; elŭ judeca pe femei, ca și pe bărbațĭ, după lucrurĭ micĭ, și avea dreptate.

Cunoscutulŭ novelistŭ germanŭ Zschokke face pe unŭ domnŭ, Marbel, sĕ spună următórea istorióră plină de învĕțătură:

„Aveamŭ unŭ prietinŭ în copilăriă, cu numele Albrecht.

„Amêndoi eramŭ ca copii neastêmpĕrațĭ și sĕlbaticĭ. Hainele nóstre nu erau nicĭ-odată nouĕ, ci curênd mânjite și rupte. Acasă mâncamŭ păruelĭ, dér n'ajuta nimicŭ. Într'o ḑi ședeamŭ într'o grădină publică pe o bancă, și tocmai ne spuneamŭ unulŭ altuia ce voiamŭ sĕ ne facemŭ odată.

„Eu vreamŭ sĕ mĕ facŭ generalŭ, Albrecht vlădică. „Din voi doi nu se va alege nimicŭ în tótă viéța!" ḑise către noi unŭ domnŭ bĕtrânŭ, care trecea pe acolo și ne auḑise. Noi ne spăriarămŭ. Albrecht întrebà: „de ce nu?" Bĕtrânulŭ ḑise: „Vĕḑŭ că sunteți copii de casă bună, o vĕḑŭ de pe îmbrăcămintea vóstră; dér sunteți născuțĭ sĕ deveniți cerșitorĭ; la din contră ațĭ suferi voi aceste găurĭ în mânecile vóstre?" Ḑicêndŭ acestea, elŭ apucà pe fiecare din noi de brațŭ și-șĭ băgà degetele afundŭ prin găurile mânecelorŭ nóstre — mie 'mĭ era rușine, asemenea se rușinà și Albrecht."

„Décă" — ḑise domnulŭ bĕtrânŭ — „nu vi-le cóse nimenea acasă, de ce nu învĕțațĭ voi înși-vĕ sĕ cosețĭ. La începutŭ puteațĭ sĕ scăpațĭ haina cu două împunsĕturĭ de acŭ; acum e prea târḑiu și se pare că sunteți nisce fii de cerșitorŭ. Décă voițĭ sĕ ajungețĭ generalŭ și vlădică, atuncĭ începețĭ dela lucrulŭ celŭ mai micŭ. Întâi astupați-vĕ gaura dela mânecă, cerșitorilorŭ, și apoi vĕ gândițĭ la altceva!"

„Amêndoi eramŭ adêncŭ rușinațĭ și pornirămŭ în tăcere acasă, nu cuteza nicĭ unulŭ dintre noi sĕ ḑică ceva despre bĕtrânulŭ, care a fostŭ așa de aspru cu noi. Eu îmĭ întorsesemŭ mâneca așa, ca gaura sĕ ajungă pe dinăintru, sĕ n'o vaḑă nimenea. Am învĕțatŭ dela mama mea sĕ cosŭ, iute și de grabă, dér nu i-am spusŭ de ce voiamŭ sĕ învĕțŭ. De atuncĭ îndată ce se descosia ceva la hainele mele, îndată ce se vedea pe ele o pată, mĕ grăbiamŭ sĕ îndreptŭ lucrulŭ. Acesta mĕ făcŭ băgătorŭ de sémă, umblamŭ mai curatŭ și mai îngrijitŭ și-mĭ ḑiceamŭ: „Domnulŭ acela bĕtrânŭ, cu pĕrulŭ albŭ, n'a avutŭ tocmai nedreptate. Cu două împunsĕturĭ de acŭ la timpulŭ cuvenitŭ scapă omulŭ o haină, cu o mână de varŭ scapă o casă, cu unŭ paharŭ de apă stinge unŭ focŭ, ce era sĕ isbucnéscă; din banĭ de aramă roșii se făcŭ talerĭ albĭ, din micĭ grăunțe de sĕmênță se făcŭ pomĭ cine scie câtŭ de marĭ".

„Albrecht n'a socotitŭ lucrulŭ cu atâta seriositate. Acesta a fostŭ spre paguba luĭ. Eramŭ amêndoi recomandațĭ unui micŭ negutățtorŭ; elŭ cerea unŭ învĕțăcelŭ, care sĕ scie bine și socoti. Negutățtorulŭ ne-a mĕsuratŭ bine cu ochii și după aceea m'a alesŭ pe mine. Hainele mele vechĭ erau bine ținute și curate.

„Hainele de sĕrbătóre ale lui Albrecht însĕ erau negrijite. Acesta mi-a spus'o stăpânulŭ după aceea. „Vĕḑŭ" — ḑise elŭ — „că eștĭ copilŭ, care te scĭ îngriji de ale tale. Din celalaltŭ nu se va face negutățtorŭ câtu 'i hĕulŭ." Atuncĭ m'am gândidŭ érăși la domnulŭ cel bĕtrânŭ și la gaura din mânecă.

....„După ce 'mĭ făcusemŭ anii de ucenicŭ la stăpânulŭ meu, am întratŭ în altă condițiune. Dedatŭ de a fi veselŭ cu puține trebuințe ale vieței (căcĭ celŭ ce are multŭ, nu e nicĭ-odată de totŭ veselŭ) am economisitŭ binișorŭ. Munca mea a avutŭ astfelŭ binecuvêntarea lui Dumneḑeu. Binecuvêntarea constă în a lucra și a cugeta dreptŭ. Așa crescŭ averea mea. „De ce atâta", mĕ întrebaiu eu, „tu n'ai lipsă nicĭ de a douĕḑecea parte dintr'însa. Sĕ mĕ fălescŭ cu ea înaintea ómenilorŭ? Acésta este nebuniă. Ajută altora cum ți-a ajutatŭ ție Dumneḑeu prin alții. Celŭ mai mare bunŭ ce ni'lŭ dă bogăția este în cele din urmă, că ne face neatêrnătorĭ de tónele ómenilorŭ și ne dă unŭ cercŭ mare de lucrare."

Unŭ băcanŭ a căutatŭ prin ḑiarŭ o calfă și mulțĭ au cerutŭ postulŭ; pe tinerii, carĭ se oferéau ii chemà deodată la o óră anumită în prăvălia sa. Fie-căruia din ei elŭ le dete sĕ împacheteze de 3 crucerĭ sare într'unŭ tocŭ, și pe acela, care sĕvêrși acestŭ micŭ lucru cu mai mare dibăciă, îlŭ aleso. Băcanulŭ judeca destoinicia lorŭ practică după cum sciau sĕ sevêrșéscă acestŭ micŭ lucru negustorescŭ.

Într'unŭ satŭ mare din Germania unŭ fiu de țĕranŭ, care învĕțase făurăria, și care era fórte sêrguinciosŭ și scia sĕ prețuéscă orĭ ce lucru micŭ, ajunse prin acéstă însușire iute și degrabă faurulŭ satului. Plata lui, care era destulŭ de frumósă, cuprindea între altele și o holdă, ce o sĕmêna în fiecare anŭ cu cartofĭ (crumpene) orĭ cu alte verdețurĭ. Întâia óră când se duse sĕ-șĭ véḑă agrulŭ, zări pe drumulŭ pe unde umblau căruțele multe găurĭ, carĭ făceau ca căruțele sĕ se plece odată în drépta și odată în stânga. „De ce nu umplețĭ găurile cu petrii"? întrebà faurulŭ pe vecinĭ, carĭ îi arătau holda. — „Apoi vedĭ," ḑiserà ei, „nu mai ajungem sĕ facemŭ și asta de atâta lucru, câtŭ mai avemŭ" — Ce făcŭ însĕ faurulŭ nostru? De câte orĭ mergea la holda sa, aduna din departe petrii și le căra adeseorĭ cu amêndouĕ brațele până la găurĭ. Țĕranii rîdeau, că tocmai faurulŭ, care n'avea cai și căruță, îndreptase drumulŭ pentru alții; dér de acestea nu-i păsa măestrului faurŭ, și de câteorĭ trecea pe acolo arunca celŭ puținŭ câte-va petri când mergea și se'ntorcea, și în câțĭ-va anĭ erau tóte găurile astupate. — „Vedețĭ", ḑise elŭ, „décă fiecare din voi când treceațĭ cu carulŭ golŭ pe acestŭ drumŭ ațĭ fi adunatŭ petrile de pe drumŭ, le-ațĭ fi pusŭ în căruță și le-ațĭ fi aruncatŭ în găurĭ, atuncĭ drumulŭ acesta ușorŭ s'ar fi pututŭ îndrepta în două, multŭ trei lunĭ".

Părintele albinelorŭ,

istorióră instructivă pentru poporŭ și tinerime de *Michailŭ Connerth.* — Localisată de *Valeriŭ Florianŭ.*

Roiulŭ.

(Urmare.)

De abia rosti vrednicŭlŭ bĕtrânŭ aceste cuvinte, când étă că veni Andreiu cu grabă la noi spunêndu-ne, că din stupulŭ N-rulŭ 30 tocmai acum iese unŭ roiu.

„Pe acestŭ roiu o sĕ-lŭ prindemŭ în rociu!" ḑise domnulŭ parochŭ către Andreiu; ér întorcêndu-se către noi ne ḑise: „Venițĭ și voi, iubițilorŭ, ca sĕ vedețĭ cum se întêmplă acésta!" Ajungêndŭ la acelŭ stupŭ amŭ vĕḑutŭ unŭ rociu în forma unui sacŭ așeḑatŭ în liniă dréptă înaintea urdinișului. In acestŭ rociu se băgau cu dróia albinele cântândŭ cântece de bucuriă. După-ce nu se mai băgară mai multŭ albine în rociu și domnulŭ parochŭ a fostŭ de părere, că roiulŭ este mare și greu în deajunsŭ, s'a luatŭ rociulŭ cu albinele dinaintea urdinișului dela coșnița din care au fostŭ albinele, s'a legatŭ la gură, și Andreiu l'a dusŭ apoi în umbra unui pomŭ și l'a acățatŭ de-o crĕngă.

„Acum nu-i rĕmâne alta roiului din rociu", ḑise domnulŭ parochŭ, „decâtŭ ca sĕ se adune aci în forma unui strugure, precum s'a adunatŭ roiulŭ de mai 'nainte pe crĕngă. Precum ațĭ vĕḑutŭ decĭ, iubiții mei, acestŭ feliu de prindere a roilorŭ în rociu este de sfătuitŭ orĭ și cărui stuparŭ ca sĕ-lŭ îndeplinéscă, deórece este ușorŭ, care dă omului mai puținŭ de lucru.

De altmintrelea anulŭ acesta se pare că o sĕ-i aducă stuparului róde îmbelșugate. Până acum au roitŭ fórte mulțĭ stupĭ, deși suntemŭ numai în luna lui Maiu. Proverbulŭ ḑice: unŭ roiu în luna lui Maiu este ca și o gâscă grasă, unŭ unŭ roiu în luna lui Iunie este ca și unŭ puiu grasŭ de găină, ér unŭ roiu

---

*) După Smiels-Schramm.

în luna lui Iulie este ca și o penă ușoră. După timpulŭ în care roescŭ stupii, este a se socoti și prețulŭ lorŭ. Pentru-că decă stupii roescŭ de timpuriu, atuncĭ acéstă împrejurare este unŭ semnŭ cum că albinele potŭ folosi bine pășunea, a-șĭ face fagurĭ și a-i umple cu merinde; decă stupii roescŭ cam târdiu, atuncĭ ei nu mai potŭ găsì destulă pășune și de aceea suntŭ cam slăbuțĭ încă dela începutŭ. Neputêndu-șĭ decĭ aduna cele de lipsă, se prăpădescŭ decumva nu vorŭ fi ajutațĭ în decursulŭ anului cu nutremêntŭ. Dér totușĭ și în acéstă împrejurare grea póte stuparulŭ sĕ ajute stupilorŭ sĕi. Anume stuparulŭ prin désa nutrire a albinelorŭ cu miere subțiată póte sĕ aducă pe matcă acolo, ca sĕ oue multe ouă, precum și pe albine le póte face sĕ crédă, că pășunea pentru ele este fórte bogată. Prin acésta în coșniță se sporescŭ tare albinele și acésta este cea dintâiu recerință pentru roire.

Dér de-ocamdată voiu înceta a vĕ mai vorbi despre stupăritŭ, iubiții mei, căcĭ trebue sĕ mai mâncămŭ ceva și de amedĭ, apoi nu-mĭ voiu uita a vĕ împărtășì încă multe cu privire la stupăritŭ. Fiind-că timpulŭ așa este de frumosŭ, tu Petruțŭ dragă însoțesce pe prietinii tĕi până la móră, vei fi sciindŭ bine pentru ce. Credŭ iubițilorŭ, că voi toțĭ scițĭ înota! — „Cum sĕ nu!“ a fostŭ rĕspunsulŭ nostru. — „Numai câtŭ sĕ nu întârdiațĭ multŭ pe acolo, ca sĕ rĕmânețĭ de prândŭ“ rostì zîmbindŭ domnulŭ parochŭ. Câtŭ ai bate în pălmĭ noi eramŭ pe drumŭ sub conducerea prietinului nostru Petruțŭ cătră móra sătéscă, la care în curêndŭ amŭ și ajunsŭ; desbrăcându-ne iute ne băgarămŭ în undele cele limpedĭ ale rîului, ce mâna róta dela móra satului. După vre-o câteva încercărĭ cu înotulŭ ne-amŭ rĕcoritŭ binișorŭ și în curêndŭ ne aflarămŭ împrejurulŭ mesei domnului parochŭ, încărcate cu mâncărĭ gustuóse. De astădată afară de noi trei mai ședură împreună cu noi la mésă domnulŭ parochŭ, dómna preotésă și o nepoțică a acestora. După-ce amŭ prânditŭ, domnulŭ parochŭ durmì una bunicică, pe când noi remănêndu în foișorŭ amŭ trebuitŭ sĕ-i povestimŭ dómnei preotese multe și de tóte.

După o óră se înfățișă întăritŭ domnulŭ parochŭ érășĭ în foișorŭ și ne chiămă sĕ mergemŭ la stupină, căcĭ are sĕ ne mai spună multe cu privire la îngrijirea stupilorŭ.

„De bună sémă nu te vei supăra pe mine, soțiă dragă, pentru-că îi chiămŭ pe aceștĭ povestașĭ, ca sĕ mĕ însoțéscă; nu, pentru-că așa este dorința lorŭ, căreia de bună sémă nu te vei împotrivì“ dise domnulŭ parochŭ cătră iubita sa soțiă. — „Feréscă Dumnedeu“, a rĕspunsŭ în modŭ prietinosŭ dómna preotésă, „departe sĕ fiă dela mine împotrivirea, ci din contră, eu sunt din inimă voiósă, când vĕdŭ pe iubiții noștri óspețĭ că se străduescŭ a sci câtŭ se póte mai multe despre stupăritŭ, făcêndu-țĭ prin acésta o bucuriă mare.“

In curêndŭ amŭ și ajunsŭ la loculŭ menitŭ. De astă-dată deschise domnulŭ parochŭ stupina și ne poftì sĕ intrămŭ în lăuntrulŭ ei. Acéstă stupină era făcută de scândurĭ și avea patru părețĭ; la păretele din fața ușei se afla o ferestră mare, care era închisă c'unŭ oblonŭ, ca nu cumva sĕ pótă străbate lumina. Fiindŭ-că în lăuntrulŭ stupinei aveau sĕ fiă îndeplinite unele lucrurĭ, ușa s'a închisŭ și oblonulŭ dela ferestră s'a deschisŭ pentru-că decă s'ar fi lăsatŭ deschisă ușa, atuncĭ albinele, carĭ au unŭ mirosŭ fórte agerŭ, ne-ar fi neliniștitŭ. Jurŭ înprejurŭ erau coșnițe în formă de lădățui lipite de păretele stupinei cu laturea în care era tăiatŭ urdinișulŭ. Coșnițele erau văpsite cu o colóre negriă și într'o formă de marĭ.

„Afară de coșnițele măestrite, pe carĭ le vedețĭ aci, mai am stupĭ băgațĭ și în coșnițe de paie și speteză; acestea“, dise domnulŭ parochŭ, „suntŭ lipite cu lutŭ ca albinele sĕ pótă aveapreste érnă o căsuță căldurósă.“

„Dér pentru ce nu bagă ómeni stupii totŭ în astfelŭ de coșnițe, ca sĕ nu mai aibă atâta de lucru cu ei?“ întrebarămŭ noi mai departe!

„Intr'adevĕrŭ că așa ar fi sĕ află“, rĕspunse domnulŭ parochŭ, „dér atuncĭ n'amŭ pute sĕ ne îngrijimŭ de stupĭ așa cum voimŭ, ci amŭ fi silițĭ sĕ-i lăsămŭ sĕ lucre după bunulŭ placŭ alŭ lorŭ. Altmintrelea stă însĕ lucrulŭ cu coșnițele mobile (mișcătóre).“

Vĕdêndŭ domnulŭ parochŭ, că noi nu pricepemŭ ce va sĕ dică acésta, ne luminà în acéstă privință cam astfelŭ:

„Insemnați-vĕ bine iubiții mei! Decă prindemŭ stupulŭ și-lŭ păgămŭ într'o astfelŭ de coșniță imobilă (nemișcătóre), elŭ îșĭ va face fagurii în coșniță începêndŭ de susŭ și mergêndŭ la vale, lipindu-i bine de amêndouĕ părțile părețilorŭ coșniței, încâtŭ noi nu putemŭ scóte fagurii din ea după placulŭ nostru și nu-i putemŭ băga érășĭ acolo. Altcum stă însĕ lucrulŭ cu coșnițele mobile!

Venițĭ mai aprópe, iubiți mei, și vĕ uitațĭ mai cu deamĕruntulŭ la aceste coșnițe practice și vi le întipărițĭ bine în memoriă, căcĭ nu e nu sciu ce măestriă mare. O astfelŭ de coșniță constă, precum vedețĭ, din doi părețĭ lateralĭ lungĭ cam de 70 cm. în față și lațĭ de 46 cm. de desuptŭ, și deasupra alțĭ doi părețĭ mai micĭ de 40 cm. de lungĭ și lațĭ de 25 cm.; în față se înfundă cu-o scândură, în care la partea de josŭ sĕ taie urdinișulŭ, ér la spate are o ușă, prin care poțĭ umbla înlăuntrulŭ coșniței. Spațiulŭ dinlăuntru alŭ coșniței e cam de 60 cm. lungime (înălțime) și lățimea cam de 40 cm. éră grosimea de 25 cm. Acestŭ spațiu din lăuntru este împărțitŭ în douĕ (2) părțĭ neegale; celŭ de josŭ e de 2 orĭ așa de mare ca celŭ de susŭ, acesta e despărțitŭ apoi de celŭ de josŭ printr'o scândură subțirică, în care este tăiată o gaură, care se deschide numai când albinele au sĕ adune miere în partea de susŭ. In despărțĕmêntulŭ de susŭ nu puiéză albinele, căcĭ matca fórte cu anevoe se hotăresce a întra în acestŭ despărțĕmêntu, ci numai adună miere.

Aceste douĕ despărțĕminte suntŭ pline cu așa numite *cadre*. Aceste cadre îsŭ făcute din nisce lățișorĭ subțirei în forma pătratului; laturea de desupra are capete mai lungĭ ca sĕ se pótă acăța cadrulŭ de părcanele tăiate în laturile coșniței anume spre scopulŭ acesta. Se înțelege de sine, că cadrele din despărțĕmêntulŭ de josŭ suntŭ de 2 orĭ așa de marĭ ca cele de susŭ; se folosescŭ însĕ și cadre în o formă de marĭ și atuncĭ în partea de josŭ sĕ punŭ 2 rêndurĭ de cadre. Precum vedețĭ, la coșnița acésta singuraticii fagurĭ ce suntŭ făcuțĭ înlăuntrulŭ acestorŭ 4 scânduricĭ cuite de olaltă numite cadre, îi putemŭ scóte cu cadru cu totŭ (și numai așa îi putemŭ scóte) după bunulŭ placŭ alŭ nostru din coșniță și a-i aseda érășĭ la loculŭ de unde i-amŭ luatŭ séu chiar și în o altă coșniță de aceeașĭ mărime.

Decă însĕ noi nu vomŭ lipi pe câte unŭ cadru vr'unŭ fagure câtŭ de micuțŭ ca sĕ le arătămŭ albinelorŭ în ce direcțiune sĕ lucre fagurii, ele vorŭ zidi fagurii într'o altă direcțiune, ce nu este dorită de stuparŭ. Albinele trebuescŭ decĭ învĕțate cum sĕ-șĭ îndeplinéscă lucrările lorŭ, căcĭ în acésta constă adevĕratulŭ meritŭ alŭ metodului de stupăritŭ din diua de adĭ. Printre cadre e de lipsă ca sĕ rĕmână ceva locŭ golŭ ca sĕ pótă umbla lesne printre ele albinele; éră sub cadri la fundŭ josŭ încă are sĕ rĕmână unŭ locŭ golŭ de vre-o $7^{1}/_{2}$ m/m spre a pute străbate albinele în graba la urdinișŭ și sĕ se pótă curățì cu înlesnire fărîmăturile. Precum este de lipsă sĕ rĕmână ceva locŭ golŭ între cadri, totŭ așa de lipsă este ceva locŭ golŭ și între cadri și părețĭ (dér nu prea mare, nicĭ prea micŭ), căcĭ atuncĭ albinele ar face fagurĭ și în acelŭ locŭ golŭ séu ar lipi cadrele de păreții coșniței.“

„La întrebarea vóstră, că cine a aflatŭ mai ântâiu aceste coșnițe măestrite — vĕ rĕspundŭ“ — dise domnulŭ parochŭ — „parochulŭ romano-catolicŭ din orășelulŭ Karlsmarkt din Silesia, anume *Dzierzon*! Lui avemŭ sĕ-i mulțămimŭ și cunoscințele despre vieța și lucrarea albinelorŭ. Lui i-a succesŭ așa dicêndŭ mai întâiu sĕ pótă prescrie stupilorŭ sĕi lucrulŭ ce-lŭ au sĕ-lŭ îndeplinéscă în coșniță.

Ce-i dreptŭ, că și înaintea lui mai mulțĭ bărbațĭ s'au nisuitŭ ca sĕ afle coșnițele mobile, dér nicĭ unuia nu i-a succesŭ a deslega întrebarea mare în modŭ așa firescŭ ca preotului Dzierzon! După-ce a spartŭ așa dicêndŭ ghiața, altorŭ bărbațĭ li-a fostŭ prea ușorŭ ca sĕ mai îmbunĕtățéscă acele coșnițe, așa d. e. baronulŭ Berlepsch a îmbunĕtățitŭ cadrele, în carĭ zidescŭ albinele fagurii, și a întrebuințatŭ pentru întâiașĭ-dată coșnițele cu posițiune verticală, pecând a ilustrului sĕu învĕțătorŭ Dzierzon erau cu posițiune orisontală și umblarea în ele pe desupra.

Decă socotimŭ câte milióne de florinĭ potŭ sĕ fiă câștigațĭ în fiecare anŭ prin aceste îmbunĕtățirĭ a coșnițelorŭ și cu câtŭ póte sĕ se îmbogățéscă prin acestea poporulŭ, atuncĭ cu mare venerațiune trebue sĕ vorbimŭ despre acelŭ bărbatŭ, căruia i-a succesŭ a face cunoscută pămêntenilorŭ invențiunea sa cea binefăcĕtóre. Da, nu numai stuparii au sĕ-i mulțăméscă acelui bărbatŭ renumitŭ, căcĭ chiar și împĕrațĭ și regĭ n'au lipsitŭ a-lŭ lăuda și a-i mulțămi pentru binefacerea sa făcută întregei omenimĭ

Nutrirea.

„Vețĭ sci și aceea iubitii mei, cumcă stuparulŭ celŭ harnicŭ și cu minte întocmai așa se îngrijesce de stupii sĕi, ca și economulŭ celŭ harnicŭ de vitele sale; va sĕ dică elŭ se nisuesce prin o îngrijire bună a-șĭ ține vitele sale astfelŭ, încâtŭ orĭ și când sĕ le pótă întrebuința.

Și anume stuparulŭ cam astfelŭ se îngrijesce de stupii sĕi, încâtŭ parte îi scutesce dela unele lucrurĭ, parte le ușurează îndeplinirea altoru lucrurĭ. Stuparulŭ se îngrijesce de albinele sale așa, că nu le lasă sĕ-șĭ facă ele însĕ-le locuințele, adecă fagurii ce li le dă de-a gata, mai departe, că le așédă în apropierea lorŭ apă în vre-o trocuță ca sĕ le fiă mai la îndelete. Și înlesnirea acésta pentru aceea li-o face stuparulŭ stupilorŭ, pentru ca albinele sĕ nu fie silite la facerea locuințeloru sĕ-șĭ aducă apa de lipsă pentru pentru clădirea acestora din prea mare depărtare, căcĭ este lucru firescŭ, că prin acésta albinele perdŭ multŭ timpŭ prețiosŭ, care timpŭ mai bine îlŭ potŭ întrebuința spre binele stuparului. Afară de înlesnirile acestea stuparulŭ trebue ca din când în când sĕ le dea la stupii și nutrețŭ, căcĭ numai a totŭ lua dela ei și a nu le da nimicŭ îndĕrĕptŭ, încă nu prea merge. Și anume stupii cei mai slăbuțĭ se recere, decă cumva voimŭ sĕ-i ținemŭ în vieță, ca sĕ fiă în decursulŭ anului adeseorĭ nutrițĭ. Dér nu numai aceștĭ stupĭ slăbuțĭ trebuescŭ nutrițĭ, ci mai alesŭ érna este de lipsă ca și stupi cei mai marĭ în putere sĕ fiă ajutațĭ cu nutremêntŭ.

Sĕ vedemŭ acum cum se întêmplă acéstă nutrire. Unŭ stupŭ slăbuțŭ este nutritŭ pe timpulŭ roirei cu fagurĭ și miere, așișderea și primăvera cu miere. Mierea se dă stupului séu în fagure séu că se subțiéză cu apă și'i se dă într'unŭ blidŭ necufundosŭ, în care se află bucățĭ de paie, ca albinele sĕ se așede pe aceste păiuțe când voiescŭ a mânca miere din blidŭ și sĕ nu se umple prea tare de mierea cea lipiciósă. Albinele așédă apoi mierea în celule. Când se întêmplă de suntŭ nutrite véra, atuncĭ ele acoperŭ celulele unde au băgatŭ mierea c'unŭ capacŭ, fiindcă ele îlŭ pregătescŭ acelŭ fagurŭ pentru érnă. Când suntŭ nutrite primăveră, atuncĭ ele numai decâtŭ întrebuințéză mierea pentru nutrirea puilorŭ. (Va urma.)

Din traista cu minciunile.

De-ale Sĕcuilorŭ.

Era bătae mare 'n țéră. Nu vedeai pe acasă decâtŭ babe neputincióse și copii nevrêstnicĭ; totŭ ce putea purta pușca era chematŭ la óste.

Așa au fostŭ chemațĭ și doi Sĕcui. Îi punŭ déră și pe ei în rêndŭ față în față cu inimiculŭ.

Deodată inimiculŭ începe a da focŭ. Sĕcuii, carĭ nu sciau cum mergŭ acestea, așteptau sĕ vadă ce s'o alege din ele.

Când focurile începŭ a se înmulți, ese unulŭ din rêndŭ și merge țintă la homnogiu (locotenentŭ). „Audĭ prietine“, i dice apoi, „sĕ te ducĭ, déră sĕ te ducĭ încă acuma la ómenii aceia și sĕ le spunĭ sĕ'șĭ deschidă ochii 'n patru și sĕ îngrijéscă; noi suntemŭ ómenĭ éră nu căpățînĭ de curechiu (vardă)., Dreptŭ aceea sĕ nu pușcăléscă asupra nóstră, că de unde nu, o sĕ vedĭ că aicĭ o fi vĕrsare de sânge.“

* * *

Aflat'au Sĕcuii o pușcă, dér e de însemnatŭ, că nu vĕduseră alta în vieța lorŭ. „Ce-o fi asta?“ se întrebă căutându-o cu mare băgare de sémă la țeve, la patŭ, dealăturĭ și de tóte părțile. Fiecare voia sĕ fiă mai înțeleptŭ decâtŭ celălaltŭ, decĭ fiecare o boteza altfelŭ, și credea că-i altă minune. Unulŭ dicea, că-i bâta lui Sarsailă, altulŭ ba că-i toiagulŭ lui de dile marĭ, alŭ treilea, mai sfătosŭ decâtŭ mintosŭ, ba nu, că asta-i pipa necuratului. „Curatŭ pipă... sĕ vedețĭ“.... și cu aceste cuvinte îi prinse țeva în gură cum prindĭ țeva dela pipă.

Déră lucrulŭ naibii, că n'oiu dice alta, chiar atuncĭ umblase unŭ altulŭ la cocoșŭ și pușca fiindŭ încărcată tună una și..... vêntŭ.... Sĕcuiulŭ sbóră câtŭ colo.

„Ciudată pipă!“ dicŭ ceilalțĭ clătinândŭ din capŭ

Când pocnesce,
Se ciulesce,
Așa mi-te scuipesce,
Fața tutunu'țĭ negresce,
Uite ca pe ortaculŭ,
Pe care mi'lŭ și duse draculŭ!“

In *Betfia*, la 28 Maiu.

Ionŭ Koevary

MULTE ȘI DE TOATE.

Panică într'unŭ circŭ.

Din Agramŭ se comunică: Fiindŭ o mare furtună, se născù grozavă panică în circulŭ Richter, unde directorulŭ tocmai se producea cu unŭ calŭ dresatŭ. O puternică suflare de vêntŭ ridica în susŭ pânza ce acoperea circulŭ, căpriorii pocniră și publiculŭ îngrozitŭ începù sĕ fugă strigândŭ și văetându-se în gura mare. La eșire îmbulzéla fù cumplită, mulțimea se grămădea acolo în fugă sĕlbatică. Mulțime de ómenĭ se rostogolì pe pămêntŭ. Comisarulŭ de poliția Stanisavljevicĭ, care sfătuia publiculŭ sĕ fiă chibzuitŭ, fù tîrîtŭ și elŭ la pămêntŭ. Când panica îșĭ ajunse culmea, se rupse'n douĕ stâlpulŭ din mijlocŭ alŭ circului și coperișulŭ de pânză cădù josŭ acoperindŭ publiculŭ. Mai mulțĭ cai se spăriară și se împrăștiară în tóte părțile. De sub dĕrîmăturile circului au fostŭ scoșĭ mai mulțĭ ómenĭ; din norocire nu e de plânsŭ nicĭ o viéță de omŭ. Rănițĭ mai multŭ orĭ mai puținŭ greu au fostŭ mulțĭ.

*

O catastrofă cumplită în America.

O nenorocire cumplită a ajunsŭ pe locuitorii Pennsylvaniei în urma unei gróznice inundărĭ, de care au suferitŭ mai multe localitățĭ, ér mai alesŭ orașulŭ industrialŭ *Iohnstown*, cu 25,000 locuitorĭ, care a încetatŭ de a mai fi. Mii de ómenĭ au pieritŭ.

Unŭ iaz lung de optŭ milurĭ și latŭ de trei milurĭ la picióręle unui lacŭ de munte a fostŭ ruptŭ de apă și ca o lavină apa se revĕrsa josŭ în vale. Laculŭ zace 200—300 urme peste nivelulŭ orașului Iohnstown și în multe locurĭ e de

100 urme de afundŭ. Laculŭ era ținutŭ în frêu de unŭ iazŭ de 110 urme înaltŭ, 700—1000 urme de latŭ și la capĕtulŭ de josŭ de 90 urme de grosŭ. Apa lacului s'a revĕrsatŭ pănă în depărtare de 28 milurĭ și era de 40 urme afundă când a năvălitŭ asupra orașului Iohnstown.

In drumulŭ lorŭ spre Iohnstown valurile au măturatŭ orașulŭ South Fork cu 500 de case și 2000 locuitorĭ, apoi localitățile Mineral Point cu 800 locuitorĭ, Conemangh cu 2500 și Woodvale cu 2000 ómenĭ. Când se apropiă povoiulŭ sute de ómenĭ se suiră pe pomĭ, unde își căutaseră scăpare. Dêr furia apei scóse pomii din rădĕcinĭ și-i duse cu ómenĭ cu totŭ.

In orașulŭ Iohnstown deodată au fost copleșite de apă tóte casele, fabricele, podurile și duse de valurile cele turbate cu ómenĭ cu totŭ, formândŭ unŭ chaosŭ grozavŭ. In timpŭ de-o jumĕtate de óră numai două coperișe de casă se mai vedeau din apă. Dărîmăturile luară focŭ și înotau în flacărĭ. Nenorociții locuitorĭ erau astfelŭ siliți sĕ sară de pe bârnele, carĭ ardeau în apă, și vaetele lorŭ erau înfricoșate. Casele, ce erau duse de apă, se grămădiră la podulŭ celŭ mare într'o massă de-o lungime de 3 pătrare de milŭ. Acéstă massă se aprinse și ceea ce au crușatŭ valurile, a cădutŭ jertfă flacărilorŭ. Deci de case pline de ómenĭ pe coperișe erau duse cu repedjiciune de valurĭ.

După cum se telegrafiază din Londra, au peritŭ în urma acestei grozave catastrofe 20,000 de ómenĭ și optŭ orașe și sate au fostŭ cu desĕvêrșire nimicite. De când cu cutremurulŭ din Peru în 1868 nu s'a mai pomenitŭ o asemenea nenorocire. In Iohnstown se scóseră în diua dintêiu și a doua dintre dărîmăturĭ 1800 de cadavre. Două persóne au fostŭ aflate încă în viéță. Tâlharii jăfuiau cadavrale, și furau celorŭ suferindĭ lucrurile de mâncare ce li-se trimiseră de către ómenii milostivĭ. In vr'o 20 de casurĭ tâlharii au fostŭ omorîțĭ în modŭ sumarŭ de către locuitorĭ. Paguba pricinuită de inundare se prețuesce la 40 milione dolarĭ.

*

Consumațiunea carnei de calŭ.

In 1856, Isidore Geoffroy-Saint-Hilaire, într'o operă de mare însemnătate asupra substanțelorŭ alimentare, se plângea, vorbindŭ de carnea de calŭ, că suntŭ o mulțime de Francezĭ, carĭ nu mănâncă carne, și cu tóte acestea milióne de chgr. de carne fórte bună sĕ pierdŭ fără folosŭ. De atuncĭ mulțămită silințelorŭ d-lui Decroix, fostŭ veterinarŭ militarŭ, carnea de calŭ se mănâncă pretutindenĭ în Franța. După o lucrare a aceluiașĭ d. Decroix resultă, că dela 1866 pănă la 1888 s'au consumatŭ numai în Parisŭ 275,660 cai, asinĭ și catârĭ, séu după pondŭ: 59,926,290 kilograme de carne dela aceste animale. Consumațiunea a mersŭ progresândŭ mai alesŭ dela alŭ doilea semestru alŭ anului 1870; adĭ se află 132 măcelării unde se vinde carne de calŭ. Din Parisŭ hippofagia s'a propagatŭ în provincia. Acum suntŭ în tóte orașele Franciei, măcelării pentru carne de calŭ; încâtŭ nu se mai aruncă decâtŭ caii morțĭ de bólă, séu pré slabĭ, séu pré bĕtrânĭ, séu mai de grabă prea storșĭ de puterĭ. In adevĕrŭ, unŭ calŭ bĕtrânŭ, de 20 anĭ, în bună stare și odihnitŭ, e mai fragedŭ decâtŭ unŭ calŭ tênĕrŭ, slabŭ și obositŭ. Carnea de calŭ are avantagiulŭ de a fi cu jumĕtate mai eftină decâtŭ cea de vacă și se pretinde că e mai hrănitóre, căcĭ e alcătuită numai din materiale bune.

*

Unŭ biletŭ pentru drumulŭ de ferŭ dela pămêntŭ la sore.

Unŭ Americanŭ, făcêndŭ o glumă, a calculatŭ câtŭ ar costa călĕtoria pe calea ferată dela pămêntŭ pănă la sóre, presupunêndŭ c'ar reuși când-va legătura asta, și a ajunsŭ la resultatulŭ, că unŭ astfelŭ de biletŭ ar costa 930,000 dolarĭ. După tarifulŭ căilorŭ ferate germane, luându-se de basă depărtarea mijlocia de 150 milióne kilometri, unŭ biletŭ pentru clasa II ar costa $6^{3}/_{4}$ milióne marce (à 60 cr.) Dispositia regulamentelorŭ germane, că biletele nu se potŭ da la alte persóne, într'o astfelŭ de călĕtoriă nu s'ar putĕ îndepini; biletele ar trebui sĕ pótă trece ca moștenire celŭ puținŭ la dece generațiunĭ, pentru-că, decă călĕtoria ar urma cu-o iuțélă de 60 kilometri pe óră, ar ține 2.500,000 óre, séu $104,166^{2}/_{3}$ dile, séu $285^{1}/_{3}$ anĭ.

*

Turnulŭ Eiffel în briliante.

O firmă din cele d'ântâi de giuvaergii (argintarĭ) din Parisŭ, Martin Posno și Comp., a venitŭ la ideea sĕ imiteze turnulŭ lui Eiffel în aurŭ și briliante. Obiectulŭ este înaltŭ de unŭ metru și e prelucratŭ din 40 kilo aurŭ și 25—30 mii briliante, carĭ laolaltă representă o greutate de 3000 carațĭ. Articolulŭ este o adevĕrată lucrare de artă. Turnulŭ este imitatŭ credinciosŭ în tóte amĕnunțimile. Se potŭ vedĕ la elŭ pavilónele, restaurantele, redacțiunea lui „Figaro" și tóte celelalte particularitățĭ ale originalului. Stégulŭ tricolorŭ de pe vêrfulŭ turnului este compusŭ din safire, briliante și rubine. In lăuntrulŭ turnulețului se află o lampă electrică. Infățișarea întregului obiectŭ, compusŭ numai din aurŭ și petrii scumpe, e fermecătóre. Elŭ va fi aședatŭ în curêndŭ în palatulŭ esposițiunei.

*

Cu musca pe căciulă.

Din America ne aducŭ diarele următórea întêmplare dintr'unŭ orașŭ, în care falsificarea articulilorŭ de băcăniă este la modă: Unŭ domnŭ cumpără 6 funțĭ de zacharŭ, și observă că acesta este binișorŭ mestecatŭ cu nisipŭ. A doua di publică în diare o notiță: „Nu treceți cu vederea! La unŭ băcanŭ de aicĭ am cumpăratŭ 6 funțĭ de zaharŭ, în care am găsitŭ unŭ funtŭ de nisipŭ. Decă respectivulŭ omŭ de nimica îmĭ va trimite 6 funțĭ de zaharŭ veritabilŭ, nu'lŭ voiu da de golŭ." Ce sĕ vedĭ? în diua următóre se trezesce cu cincĭ pachete de câte 6 funțĭ zaharŭ dela toțĭ cincĭ băcanii din orășelŭ.

*

Revoltă de femei.

Se anunță din Sofia, că mai multe sute de femei de țĕranĭ au vrutŭ sĕ împiedece cu puterea dărîmarea unei bisericĭ, pe care comuna hotărîse a-o delătura din motive de regulare. Femeile aruncară cu pietri asupra poliției; se chiemară pompierii, carĭ împroșcară cu apă în ele, dêr fără resultatŭ. Numai miliția le-a putută împrăștia.

*

Unŭ originalŭ.

O istoriă hazlie s'a petrecutŭ Miercurĭ după amiadŭ la una din porțile expoșițiunii din Parisŭ. Unŭ englesŭ se presintéză fără biletŭ și dă controlorului o monedă de doi francĭ. Controlorulŭ îi observă, că nu póte sĕ priméscă banĭ, și că visitatorii trebue sĕ vie cu bilete de intrare, carĭ se potŭ lua cu înlesnire dela comisionarii ce staționéză numĕroșĭ în prăjma expoșițiunei.

— N'am încredere în ómenii ĕia, rĕspunse Englezulŭ, și preferŭ sĕ-țĭ plătescŭ d-tale prețulŭ intrării.

Controlorulŭ, refusândŭ d'a primi banii, Englezulŭ îi presintéză pe rêndŭ o piesă de douĕdecĭ lei, apoi unŭ biletŭ de o sută, și în cele din urmă unŭ biletŭ de o miiă de francĭ.

Vĕdêndŭ controlorulŭ, că nu póte sĕ înfrângă îndĕrĕtnicia originalului, se hotărî de scóse unŭ francŭ din busunarulŭ sĕu și a trimite pe unulŭ din cei doi gardiștĭ, ce stau de pază la pórtă, ca sĕ cumpere unŭ biletŭ, care costă 70 de banĭ.

Englezulŭ ia biletulŭ, bagă în busunarŭ restulŭ de trei-decĭ banĭ ce'lŭ aducea, dă câte o monedă de douĕ-decĭ de francĭ celorŭ doi gardiștĭ și intră cu gravitate în exposiție, după ce presintă biletulŭ de intrare controlorului, care se alese cu unŭ francŭ scosŭ afară din pungă.

*

Unŭ principe călugĕrŭ.

Principele Ferdinand de Croy, pănă acuma oficerŭ în garda prusiană, a eșitŭ din armată și a plecatŭ la Roma spre a se pregăti pentru tagma preoțéscă.

*

Ierusalimulŭ érăși orașŭ ovreescŭ.

Ierusalimulŭ capĕtă de nou caracterulŭ sĕu vechiu etnograficŭ. In anulŭ 1880 nu erau în Ierusalimŭ mai multŭ de 5000 de Ovreiu, ér astădĭ suntŭ în Ierusalimŭ mai multŭ de câtŭ 30,000 de Ovrei.

*

Descoperire.

— Scii dumnéta de când suntŭ goi sĕlbaticĭ?

— Apoi de când lumea...

— Ba nu, ci de când i-a des operitŭ Cristoforŭ Columbŭ.

*

Unchiulŭ și nepotulŭ.

Ducĭ o viéță de desmățatŭ. De aceea o sĕ morĭ tînĕrŭ, pe când eu o sĕ trăescŭ o sută de anĭ.

— O sută de anĭ! Ah, unchiule, cum îțĭ place sĕ 'mĭ spui totdéuna lucrurile cele mai neplăcute.

*

Afacere gravă.

A... mare duelantŭ, primesce visita unui pretinŭ alŭ sĕu, care îi dice cu grabă:

— Amice, am trebuință de doi martorĭ.

— Te bațĭ! esclamă A... încântatŭ.

— Nu mĕ batŭ, ci mĕ însorŭ.

— A, apoi atuncĭ, dise duelantulŭ cu fața îngrijată, afacerea e multŭ mai gravă!

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

MAIU are 31 dile. Florarŭ.

1889 Dilele săptĕm.	Călendarul Iulianŭ	Călend. Gregorianŭ	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	28 (†) Pogor. S. Duch.	9 (†) D. Ros.	4. 6	7. 54
Lunĭ	29 (†) Cuv. M. Teodosie	10 (†) L. Rosal.	4. 5	7. 55
Marțĭ	30 (†) Cuv. P. Isachie	11 Varnava	4. 5	7. 55
Mercurĭ	31 S. Apost. Ermiu	12 Ioan faț.	4. 5	7. 55
Joi	1 Iunie S. M. Ius. Phil.	13 Anton. Pad.	4. 5	7. 55
Vinerĭ	2 S. P. Nichifor	14 Vasilie	4. 5	7. 55
Sâmb.	3 Muc. Lucian.	15 Vit.	4. 5	7. 55

Têrgurile din Ardealŭ și Ungaria propria.

Dela 1—15 Iuniu. 1. Clușiu, Mălincravŭ, Proștea Mare, Orăștiă, Făgărașŭ. (Recașŭ, Nagy-Gaj). 2. Silvașulŭ de susŭ, Seliște, Barotŭ. (Făgetŭ). 3. Gheorghio-Sân-Miclăușŭ, Bațonulŭ mare, Varheghiu, 3—8 têrgŭ de lână în Brașovŭ, Bircŭ, Motișdorfŭ, (Tîrnavia). 4. (Aradulŭ nou). 5. Bogyon, Becleanŭ, Mănărade, Eted, Cetatea de baltă, Marpodŭ, Monorŭ, Șarpatocŭ, Sân-Paulŭ. (Giuri Raabŭ, Oradea mare). 6. Banița săsească (Băița săs.) (Temeșŭ-Butinŭ, Baia mare). 8. Baia de Crișŭ, Dobra. (Denta, Detta). 9. Deeșŭ Jibotŭ. 12, Racoșulŭ infer., Vințulŭ de josŭ, Csaki-Gârbĕu, Ciciŭ-Carțŭfalĕu, Ghiurcium, Șeica mică, Mocfalĕu, Panticelŭ, Șomcherecŭ, Turda, Cinculŭ mare, Noustadtŭ. (Stuhlweissenburg, Tocai, Căpălnașŭ, Chichinda mare) 13. (Baia mare). 14. Odorheiulŭ săcuescŭ. 15. Cheșa, Mercurea, Teaca, Brașovŭ, Sereda, Sepsi-Sângeorgiu. (Buda, Panciova.)

Tergulu de rîmători din Steinbruch. La 3 Iuniu n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 127.738 capete, la 4 Iuniu au întratŭ 1057 capete și au eșitŭ 1172 remânendŭ la 4 Iuniu unŭ numĕrŭ de 127623 capete. — Se noteză: marfă *ungurescă* veche, grea dela 46 pănă la 47 cr. — marfă *ungurésca* tineră grea dela $48^{1}/_{2}$ cr. pănă la $49^{1}/_{2}$ cr., *de mijlocŭ* dela $48^{1}/_{2}$ cr. pănă la 49 cr, —*ușóră* dela 48 cr. pănă la 49 cr. — *marfă țĕrănéscă* grea dela — pănă la — — cr. — *de mijlocŭ* dela 48 pănă la 49 cr. — *ușoră* dela 48 cr. pănă la 49 cr. — *Marfă de România* de *Bákony* grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. pănă la — cr. însĕ transito ușóră dela — cr. pănă la — cr. transio dto țepósă grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă dela — cr. pănă la — cr. *Marfă sérbéscă* grea dela 48—49— cr. transito mijlociă grea dela 46 —47 cr. transito ușóră dela 45—46 cr.— Porcĭ îngrășațĭ de unŭ anŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrășațĭ cu cucuruzŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrășațĭ cu ghindă dela — cr. pănă la — cr. Cântărițĭ la gară cu $4^{1}/_{2}$.

Tragerĭ la sorțĭ.

Losurĭ dela 1864 s'au sortatŭ la 1 crt. seriele: 65, 507, 795, 848, 899, 991, 1376, 1459, 1535, 1589, 1666, 1689, 1951, 2046, 2153, 2202, 2373, 2846, 3071, 3314, 3415, 3517, 3569, 3611, 3768, 3895.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 5 Iunie 1889.

Sĕmințe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Grâu Banățenescŭ	—	— —	—.—
Grâu dela Tisa	79	7.15	7 20
Grâu de Pesta	79	7 10	7.15
Grâu de Alba-regală	79	7 15	7.20
Grâu de Bácska	79	7.15	7.20
Grâu ung. de nordŭ	79	7 10	7.15

Sĕmințe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	pănŭ
Secară	——	70—72	5 70	5 90
Orzŭ	Nutrețŭ	60.62	5.60	6.—
"	de vinars	62.64	6 20	6 80
"	de bere	64.66		
Ovesŭ	—	39.41	5.30	45.70
Cucuruzŭ	bănăț.	75	4.60	4.65
"	alt soiu	73	4.40	4.55
"	"	—	—.—	—.—
Hirișcă	"	—	5 25	5.5c

Prețulŭ pe 100 chilograme.

Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	pănă
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	—.—	—.—
—	francesă	—.—	—.—
—			
"	roșiă	52.—	56.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	37.50	38 —
Oleu de in		6.25	6.50
Uns. de porc	dela Pesta	58.50	59.—
"	dela țĕră	— —	—.—
Slănină	svêntată	52.50	53.50
"	afumată	56.—	57.—
Sĕu		28.—	29.
Prune	din Bosnia în buțĭ	7.—	7.25
"	din Serbia în sacĭ	6.75	6.95
Lictarŭ	slavonu nou		
"	bănățenescu		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	unguresci		
"	sêrbescĭ		
Miere	brută		
"	galbină strecurată	— —	—.—
Ceară	de Rosenau	118.	120
Spirtŭ	brutŭ	14.—	14.25
"	Drojdiuțe spirtde	18.—	18.50

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 8 Iunie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.43	Vênd.	9.45
Argintŭ românescŭ -	"	9.36	"	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	"	9.46	"	9.49
Lire turcescĭ - - -	"	10.60	"	10.65
Imperialĭ - - - -	"	9.60	"	9.65
Galbinĭ	"	5.50	"	5.56
Scris. fonc. „Albina" 6%	"	102.—	"	—.—
" " " 5%	"	98.59	"	99.—
Ruble rusescĭ - - -	"	123.50	"	124.50
Discontulŭ - - - -	$6^{1}/_{2}$—8% pe anŭ.			

Bursa din Bucurescĭ din 5 Iuniu

Valorĭ	%	se cump.
Rentă română perpetuă 1875	5%	$98.^{1}/_{4}$
Renta română amortisabilă .	5%	$97.^{1}/_{4}$
dtto	4%	85.—
Renta rom. (rurale convertite)	6%	$100.^{3}/_{4}$
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraș. Bucurescĭ .	5%	$89.^{1}/_{4}$
idem idem din 1884	5%	—.—
Impr. or. B cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciaru ruralŭ	7%	$105.^{1}/_{2}$
idem idem . . .	5%	$97.^{5}/_{8}$
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	$105.^{1}/_{4}$
idem idem	6%	$102.^{3}/_{4}$
idem idem	5%	$95.^{1}/_{4}$
Credit Fonc. Urban din Iașĭ. .	5%	$82.^{7}/_{8}$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	256.—
	V. N.	
Banca Națion. ult. div. 78.15	500	1015.—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200	264.—
Naționala de asig. ult div. 18 lei	200	238.—
Banca Rom. ult. div. fr. 10 .	500	—.—
Soc. Rom. de Constr ult. div.	250	—.—
Soc. Bazalt.Artif.ult.div. lei 27.50	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. div.	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 10 l. aur	200	—.—
Națion. de Asig. ult. div. 128.35	—	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	—	—.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	—.—
Agio în Bursă	—	—.—
Rubla de hârtie	—	2.70
Banca Națion. a României		
Scompt.	6%	—.—
Avansurĭ pe efecte	7%	—.—
Avansurĭ pe Lingourĭ . . .	7%	—.—

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	102.15
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	96.75
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.64
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.49
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	$58.32^{1}/_{2}$
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.45

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Rugămŭ pe domnii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.
Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovu.